БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

# ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 40 (4756).

24 ФЕВРАЛЬ

ШАНБА

1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 22 февралда Прагада ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Густав Гусакка тантанали, дўстона вазиятда Ленин орденини топширди. Суратда: мукофот топширилганидан кейин. ТАСС — УзТАГ телефотоси.

# ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА ЧЕХОСЛОВАКИЯ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

ПРАГА, 23 февраль. (ТАСС). Байрам либосини кийган Прага шу кунларда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни ғоят зўр самимият билан кутиб олмоқда. Прагаликлар ва Чехословакиянинг бошқа шаҳар ҳамда районлари аҳолиси меҳнаткаш халқ февраль ғалабасининг 25 йиллиги байрамида Л. И. Брежнев қатнашаётганлигидан мамнун ва хурсанд эканликларини газеталарнинг саҳифаларида, радиоэшиттиришларда изҳор қилмоқдалар. Бу ердаги кишилар Чехословакияни фашизмдан озод қилиш учун олиб борилган жангларнинг иштирокчиси, чехословак халқининг самимий дўсти, Чехословакия Социалистик Республикасининг қаҳрамони деган юксак унвонни олишга сазовор бўлган Л. И. Брежневни яхши биладилар.

Бугун Л. И. Брежневга Чехословакия Социалистик Республикасининг олий мукофоти — биринчи даражали Оқ шер ордени занжири билан топширилди. Ана шу маросим КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарига нисбатан дўстлик ва иззат-ҳурмат туйғуларини ифода этган далилларнинг яна бири бўлди. Л. И. Брежнев Чехословакия — Совет дўстлигини ривожлантиришга қўшган жуда катта ҳиссаси учун ва меҳнаткаш халқ февраль ғалабасининг 25 йиллиги муносабати билан Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг таклифига биноан Чехословакия Социалистик Республикаси президенти томонидан мукофотланди.

Прагада КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга ЧССРнинг олий мукофоти — биринчи даражали Оқ шер ордени занжири билан топширилди. Суратда: ЧССР Президенти Л. Свобода ўртоқ Л. И. Брежневга орденни топширмоқда. ТАСС — УзТАГ телефотоси.

Оқ шер орденини Л. И. Брежневга топшириш маросимида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак, ЧССР Президенти Л. Свобода, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари ва президиум аъзолигига кандидатлар, ЧКП Марказий Комитетининг секретарлари ҳозир бўлдилар. СССРнинг ЧССРдаги элчиси С. В. Червоненко ҳам ҳозир бўлди.

Орденни топшириш вақтида ўртоқ Г. Гусак нутқ сўзлади.

## Ўртоқ Г. ГУСАК нутқи

Ҳурматли ўртоқ Брежнев!

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти ва ҳукумати чехословак—совет дўстлигини ривожлантириш соҳасидаги жуда катта хизматларингиз учун, мамлакатимизга ва халқимизга ҳар томонлама ёрдам берганлигингиз учун Сизни Чехословакиянинг Олий нишони — биринчи даражали Оқ шер ордени билан (занжири билан) мукофотлаш ва бу орденни зафарли Февралнинг 25 йиллиги муносабати билан Чехословакияга қилган визитингиз вақтида Сизга топшириш ҳақида қарор қабул қилдилар.

Азиз Леонид Ильич, биз Сизнинг революционер, совет ишчилар синфининг фарзанди сифатида босиб ўтган ҳаётий йўлингизга ғоят самимий ҳурмат билан қараймиз. Сиз Ленин ғояларига садоқатингиз туфайли, зўр ғайрат-шижоатингиз ва истеъдодингиз туфайли Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига ва совет халқига бошчилик қилмоқдасиз, Совет Иттифоқи халқларига муваффақиятли раҳбарлик қилибгина қолмай, бутун халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатига актив таъсир кўрсатмоқдасиз, ҳозирги жаҳоннинг бутун тараққиётига ҳал қилувчи таъсир кўрсатмоқдасиз.

Биз совет коммунистлари ва совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбари сифатидаги буюк фаолиятингизни, давлат фаолиятингизни ғоят қадрлаётганлигини турли шароитларда кўриб билиш имкониятига эга бўлдик. Совет халқи марксча-ленинча ғоялар ва программаларни ривожлантиришга қаратилган ана шу бунёдкорлик ишларини қўллаб-қувватламоқда. Бу ҳол Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съездида ҳам намоён бўлди. Леонид Ильич, биз Сизни кундалик ҳаётда ҳам шундай деб тасаввур этамиз.

Бизнинг халқимиз ҳозир 25 йилликни зўр ифтихор билан байрам қилмоқда. Ана шу 25 йил мобайнида Сиз чехословак халқининг ўз партияси раҳбарлигида эришган барча ғалабалари ва муваффақиятларининг шоҳиди бўлдингиз.

Биз Марказий Комитетнинг Пленумларида ҳам, бошқа воқеалар муносабати билан ҳам халқимизнинг социализм қуриш ишида эришган муваффақиятлари Совет Иттифоқининг, унинг партияси ва халқининг ҳар томонлама, беғараз ёрдами билан, шунингдек сизнинг шахсан қўшган ҳиссангиз билан, партиямизга, халқимизга шахсий муносабатингиз билан чамбарчас боғланганлигини таъкидлаб келдик.

Мен шу фурсатдан фойдаланиб, қарийб 30 йил мобайнида халқимиз учун ва давлатимиз учун қилган ҳамма яхши ишларингиз туфайли сизга яна бир марта ташаккур изҳор қилмоқчиман.

Биз Сизнинг коммунистик ва ишчилар ҳаракатидаги ролингизга юксак баҳо берамиз. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг етакчи отрядидир. Биз Бош секретарь сифатида ўйнаган ролингизни, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатини жипслаштириш ҳамда мустаҳкамлашга шахсан қўшган ҳиссангизни коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилда Москвада бўлиб ўтган халқаро кенгашида жуда яққол кўздан кечира олдик.

Сизнинг халқаро коммунистик ҳаракат ва жаҳондаги прогрессив ҳаракатдаги нуфузингиз доим юксалиб бормоқда.

Мен сизнинг жаҳондаги тинчликсевар кучларнинг урушларни йўқотиш учун, тинч ҳаёт учун олиб бораётган курашига шахсан қўшган ҳиссангиз тўғрисида бир неча сўз айтмоқчиман. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, совет халқининг ва шахсан сизнинг бу йўлда зўр ғайрат билан қилаётган буюк ишларингиз ҳаммага маълум. Олижаноб ишларингизнинг мақсади планетамиздаги миллиардларча кишиларнинг урушдан холи яшашлари, эркин ва яхши тирикчилик қилишларига ёрдам беришдан иборат эканлиги ҳам ҳаммага маълум.

Тарих Сизнинг коммунистик ҳаракат ва тараққийпарвар тинчликсевар кучларнинг жаҳондаги муносабатларни тинч ҳал этиш йўлидаги курашига шахсан қўшаётган жуда катта ҳиссангизга тўлиқ баҳо беради ва бунинг учун Сизни муносиб суратда иззат-ҳурмат қилади. Мен бунга аминман.

Азиз Леонид Ильич, Чехословакиянинг ана шу мукофотини топшириш вақтида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети ва бутун партия номидан, барча давлат органларимиз, бутун халқимиз номидан Сизга узоқ йиллар сиҳат-саломатлик, узоқ йиллар ижодий меҳнат қилишингизни, ўзингиз учун жуда характерли бўлган ижодий фикр юритишингизни истаймиз. Бундан кейинги йилларда ҳам совет ва чехословак халқлари ўртасидаги қизғин дўстликни, Коммунистик партияларимиз ўртасидаги энг мустаҳкам қардошларча ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва кучайтиришда муваффақиятлар қўлга киритилишини истайман.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретарининг нутқи гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди.

Г. Гусак ва Л. Свобода ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида Л. И. Брежневга Оқ шер ордени нишонларини топширадилар, уни юксак мукофот билан самимий муборакбод қиладилар.

Чехословакия Коммунистик партияси ва Чехословакия давлатининг залда ҳозир бўлган раҳбарлари, Советлар мамлакатидан келган ўртоқлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини Чехословакиянинг Олий нишони билан табриклайдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

## Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Гусак!
Азиз ўртоқ Свобода!
Азиз ўртоқ Штроугал!

Чехословакия Социалистик Республикасининг юксак мукофоти учун самимий ташаккуримни қабул этгайсизлар. Мен бу мукофотни Чехословакия коммунистлари ва бутун халқи билан қадимдан қалин дўст бўлиб келаётган бутун ленинчи Коммунистик партиямизга, барча совет халқига берилган мукофот деб биламан. Бу дўстлик кўп асрлик тарихий негизга эга. Бу дўстлик фашизмга қарши биргаликда олиб борилган жанглар алангасида тобланди, бу дўстлик Чехословакия халқи ўзи учун социализм йўлини танлаб олган, янги жамият қуришдек буюк ишда муштарак идеаллар, ўртоқларча ўзаро ёрдам ва мададкорлик туфайли иккала мамлакатимиз социалистик интернационализмнинг янги узилмас алоқалари орқали бирлашганида янги, янада теран маъно касб этди.

Ҳозирги даврда Совет Иттифоқи билан Чехословакия халқлари, СССР билан ЧССР коммунистлари ўртасидаги алоқалар шу қадар чуқур ва кўп қирралидирки, таъбир жоиз бўлса, бутун турмуш тарзимиз учун шу қадар табиийдирки, биз кўп соҳаларда бир хил фикр-ўйлар, бир хил қувончлар, бир хил вазифалар билан яшаб турибмиз.

Шу боисдан ҳам чехословак дўстларимиз менга кўрсатган бу шараф мени айниқса тўлқинлантиради. Мен учун ҳам Чехословакия кўп жиҳатдан азиз эканлигини айтиб ўтмоқчиман. Ҳаётимнинг кўп саҳифалари сизларнинг улкан мамлакатингиз билан боғланган. Совет кишилари Чехия ва Словакия ватанпарварлари билан биргаликда фашист босқинчиларни тор-мор қилиш учун, мамлакатларимизнинг шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун шиддатли жанг олиб бораётган урушнинг қийин йилларида Чехословакия билан таниша бошлаган эдим. Ўша кунларда Людвик Свобода қўмондонлигидаги Чехословакия корпусининг жангчилари бизнинг жанговар дўстларимиз бўлишди. Ана шу қаҳрамонона йиллардаги шонли ишларни ҳеч қачон унутмайман.

Урушдан кейинги йилларда ҳам Чехословакия билан алоқаларим асло тўхтагани йўқ. Масалан, мен Украинадаги Днепропетровск область партия комитетининг секретари бўлган вақтимда чехословак коммунистларининг атоқли раҳбари ўртоқ Клемент Готвальд билан учрашиш шарафига муяссар бўлиб, у билан бир неча соатни ўртоқлик вазиятида ўтказганим яхши эсимда. Бу воқеа 1948 йилги тарихий февраль ғалабасидан сал кейин бўлган эди. Ўртоқ Готвальднинг мамлакатни социализм йўлидан ривожлантириш, Чехословакия — Совет дўстлигини янада чуқурлаштириш хусусида кўпдан-кўп ғоялари ва режалари бор эди.

Ҳамкорлигимизнинг янги босқичлари ҳаммамизнинг кўз ўнгимиздан ўтди. Кейинги йилларда чехословак ўртоқлар билан биргаликда янги вазифаларни ҳал этишга тўғри келди, шу йиллар давомида партиянгизнинг съездларида ва бошқа муносабатлар билан Чехословакияга бир неча бор келишимга, шунингдек, чехословак дўстлар билан Совет Иттифоқида учрашиб, суҳбатлашишимга тўғри келди.

Шу кунларда, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари лавозимида турган вақтимда ҳам Марказий Комитетнинг Сиёсий бюросидаги ва секретариатидаги ўртоқларим билан бирга Совет — Чехословакия муносабатлари, дўстлигимиз ва ҳамкорлигимизни, халқаро майдонда тинчлик ва социализм иши учун биргаликда олиб бораётган курашимизни янада чуқурлаштириш масалаларини тез-тез кўриб чиқишга тўғри келаётганлигини айтсам, бирон бир сирни очиб қўйган бўлмайман, албатта.

Биз ўзимизнинг биргаликдаги ҳамма ишларимизни Гусак, Свобода, Штроугал ўртоқлар билан ҳамда Чехословакия Коммунистик партияси ва Чехословакия давлатининг бошқа раҳбарлари билан ғоят самимий ва дўстона ҳамжиҳатликда қилмоқдамиз.

Мана ҳозир, яқин дўстларим қўлидан дўстлик ва ҳамкорлигимизнинг рамзи сифатида, биринчи даражали Оқ шер орденини олаётганимда жуда тўлқинланаётганлигим табиийдир. Ўртоқлар, қардош Чехословакиянинг ана шу фахрли мукофотига ҳамиша муносиб бўламан, деб сизларга ваъда бераман. Яна бир бор самимий раҳмат, азиз дўстлар!

Чехословакия ва Совет Иттифоқи халқларининг буюк қардошлиги, совет ва чехословак коммунистларининг жанговар бирдамлиги абадий яшайверсин ва гуллаб-яшнайверсин.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди.

# ЎРТОҚ Г. ГУСАККА ЛЕНИН ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

ПРАГА, 22 февраль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бугун Прага градида самимий ўртоқлик вазиятида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Г. Гусакка Ленин ордени топширди. Бу юксак мукофотга Г. Гусак Совет Иттифоқи ва Чехословакия халқлари ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришда жуда катта роль ўйнаганлиги учун, тинчлик ва социализмни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшгани учун ҳамда туғилган кунининг 60 йиллиги муносабати билан сазовор бўлган эди.

Чехословакия Коммунистик партиясининг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг кўзга кўринган арбобига юксак совет мукофотини топшириш маросими икки қардош партия бирлиги ва жипслигининг чинакам байрамига, Совет — Чехословакия дўстлиги байрамига айланди.

Граднинг тарихий залида юксак мукофотни топшириш тантанали маросимида Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Л. Свобода ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, ЧССР Федерал Мажлисининг Раиси А. Индра, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари ва Президиум аъзолигига кандидатлар В. Биляк, К. Гофман, И. Кемпний, А. Капек И. Ленарт, П. Цолотка, В. Гула, М. Грушкович, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретарлари Я. Фойтик, О. Швестка, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий контрол-ревизия комиссиясининг раиси М. Якеш ҳозир бўлдилар. Маросимда СССРнинг ЧССРдаги элчиси С. В. Червоненко ҳам ҳозир бўлди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев орденни топшириш чоғида нутқ сўзлади.

## Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар! Дўстлар!

Яқиндагина қардош Чехословакия коммунистлари, меҳнаткашлари Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Густав Гусак туғилган кунининг 60 йиллигини кенг нишонладилар. Бу сана бизнинг мамлакатимизда ҳам нишонланди. Прагага қилган дўстона визитимиз ўртоқ Гусакни шахсан қутлашимга ва СССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан унга давлатимизнинг олий мукофоти — Ленин орденини топширишимизга имконият беради.

Ўртоқ Гусак махфий шароитда революцион иш олиб борган, фашизмга қарши курашда актив қатнашган, халқ ҳокимиятини бунёд қилган, янги социалистик жамият қурган ва қураётган шонли чехословак коммунистларидан бири. Мана шу катта ва мураккаб йўлнинг ҳаммасида у ҳар доим коммунистик идеалларга содиқ бўлиб келди, ўзининг саботли ва мард эканлигини, ташкилотчилик талантини кўрсатди. Унинг мана шу фазилатлари Словакия миллий қўзғолони кунларида, социалистик революциянинг ғалабасига олиб келган кескин синфий жангларда яққол намоён бўлди. Унинг бу фазилатлари мамлакат бошига тушган қийин кунларда ҳам ўзини тўла-тўкис кўрсатди. Ўша кунларда партия ўртоқ Гусакка Марказий Комитетга раҳбарлик қилишни топшириб қўйди.

Чехословак коммунистларининг кейинги йилларда қилган ҳамма ишларини айтиб адо қилиб бўлмайди.

Мамлакатдаги вазият нормал изга тушиб олди. Чехословакия жамиятининг жанговар марксчи-ленинчи авангарди бўлган Коммунистик партиянинг раҳбарлик роли мустаҳкамланди. Антисоциалистик кучлар мамлакат экономикасига етказган катта зарарнинг оқибатлари тугатилди; Чехословакия Социалистик Республикасининг халқ хўжалиги дадиллик билан юксалиш йўлидан ривожланиб бормоқда. Меҳнаткашларнинг турмуш даражаси ўсмоқда. Чехословакия Социалистик Республикаси халқаро ишларда нуфузли ва обрўли куч бўлиб бошқа қардош мамлакатлар билан бирга тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ишига салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Хуллас, Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съезди қўйган вазифалар муваффақиятли бажарилмоқда. Ривожланган социалистик жамият қуришнинг етилган проблемаларини ҳал этиш учун яхши шарт-шароит яратиб берилди, деб ҳисобламоқ учун Чехословакия коммунистларида ҳамма асослар бор. Бу нарса барча коммунистларни, социализмнинг жаҳондаги барча чин дўстларини қувонтиради!

Мен, ўртоқлар, шуни алоҳида уқтириб ўтмоқчиманки, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги муносабатларнинг анъанавий жиҳати бўлиб келган дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик қайта тикланганлиги ўртоқ Гусак раҳбарлигида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети томонидан сиёсий вазиятни соғломлаштириш йўлида қилинган ишларнинг таркибий қисмларидан бири бўлди. Партияларимиз ўртасида вужудга келган тўла-тўкис ўзаро ишонч, чуқур ўзаро ҳурмат ва чинакам ўртоқлик муносабатлари ҳам мана шу ишнинг таркибий қисмидир. Ижозатингиз билан шуни айтишим керакки, азиз дўстлар, бизнинг ўртоқ Гусак билан ва Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетидаги унинг сафдошлари билан ҳам муносабатларимиз тўла равишда мана шундай бўлиб келмоқда. Биз ҳам бу муносабатларни жуда юксак даражада қадрлаймиз.

Албатта, мамлакатларимизнинг ўтмишдаги алоқалари нечоғли мустаҳкам бўлмасин. Совет — Чехословакия ҳамкорлиги ҳозирги вақтда нечоғли ҳар томонлама бўлмасин, эришилган натижалар билан хотиржам бўлиб қолиш нотўғри бўлар эди. Энг муҳими шуки, фақат замондошларимизгина эмас, шу билан бирга бизнинг ўринбосарларимиз бўлмиш ёш авлодлар ҳам мамлакатларимиз ўртасидаги қардошлик муносабатларини ҳар доим асраш ва мустаҳкамлашни ўзларининг муқаддас бурчлари деб ҳисоблашлари керак Бизнинг ҳар иккала партиямиз ёшларни мана шу руҳда тарбияламоқдалар. Мен ҳам мана шу олижаноб вазифани ҳал қилишга ўртоқ Гусак қўшаётган катта ҳиссани қайд қилиб ўтмоқчиман.

Ўртоқ Гусак раҳбарлигидаги Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети фаолиятининг яна бир жиҳатини бугун бу ерда айтиб ўтиш ўринли бўлади. Бу жиҳат шундан иборатки, у халқаро коммунистик ҳаракатнинг ҳамма ишларида жуда актив қатнашмоқда, энг қимматли бойлигимиз бўлган социалистик ҳамдўстликнинг бирлигини ва жипслигини сақлаб қолиш ва кўпайтириш тўғрисида астойдил ғамхўрлик қилмоқда. Чехословакия Компартиясининг интернационалистик сиёсати унинг ҳаракатида, барча революцион кучлар орасида муносиб обрў қозонишини таъминлади, бунда шахсан ўртоқ Гусакнинг хизмати оз эмас.

Азиз ўртоқ Гусак!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан сизни яна бир марта чин кўнгилдан қутлашга ва Улуғ Ленин номидаги орденни топширишга ижозат бергайсиз. Сизга сиҳат-саломатлик ва бардамлик тилаб, социалистик Чехословакия бахт-саодати, мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик йўлида, коммунистик ҳаракатнинг янги ғалабалари йўлида қилаётган ишингизда янги-янги муваффақиятлар қозонишингизни истаймиз!

Мажлис аҳли КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқини қизғин давомли қарсаклар билан кутиб олди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Г. Гусакка Ленин орденини топшириб, уни қардошларча самимий қучоқлади, қўлини маҳкам қисиб муборакбод қилди. Залда яна қарсаклар янграб кетди.

Ўртоқ Г. Гусак жавоб нутқи сўзлади.

## Ўртоқ Г. ГУСАК нутқи

Азиз ўртоқ Брежнев! КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати шунчалик эътибор берганлигидан жуда хурсандман. Мен бу мукофотни бутун совет халқининг илтифоти деб қабул қиламан, биз унинг ақл-заковатини, меҳнатини ва ғайратини юксак даражада қадрлаймиз.

Меҳнатимга берилган юксак баҳо учун миннатдорман. Хизматларимни, чамамда, бир мунча бўрттириб юборган бўлсангиз ҳам, шаънимга айтган яхши сўзларингиз учун раҳмат. Мен бу мукофотни Чехословакия Коммунистик партиясининг фаолиятига берилган юксак баҳо, бутун меҳнаткаш халқимизнинг қилаётган ишига берилган баҳо деб қабул қиламан.

Партиямиз шаънига, халқимиз шаънига айтилган самимий сўзлар учун, уларнинг курашига ва кейинги йиллардаги меҳнатига берилган юксак баҳо учун ташаккур.

Партиямиз Марказий Комитети бундан икки кун аввал 25 йил ичида қилинган ишларни якунлаб чиқди. Биз Чехословакия коммунистлари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясини жаҳон коммунистик ҳаракатининг илғор отряди деб ҳисоблаймиз, шунинг учун ҳам бугун биз ана шу якунларни сизларнинг ҳузурингизда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси вакилининг ҳузурида хурсанд бўлиб гапириб берамиз. Биз халқаро майдонда Чехословакия Коммунистик партияси ўйнаётган ролга Сиз берган баҳони, ҳамкорлигимизга берилган баҳони зўр ҳурмат билан қадрлаймиз.

Шу мукофотни қабул қилиб олар эканман, бу ерда ҳозир бўлган ўртоқларнинг ҳаммаси бу мукофотни Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съезди белгилаб берган йўлни изчиллик билан давом эттириб, марксизм-ленинизм принципларига содиқлик руҳида, Чехословакияда социализмни изчил ривожлантириш манфаатларини кўзлаб бу йўлни ривожлантира бериш, куни кеча Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми уқтириб ўтганидек, Совет Иттифоқи ва Чехословакия халқлари ўртасидаги ҳар томонлама муносабатларни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан бирга ҳормай-толмай мустаҳкамлай бериш тўғрисидаги мажбурият тариқасида қабул қиладилар, деб ўйлайман.

Мана шу юксак мукофот учун самимий ва чуқур ташаккуримни КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Совет ҳукуматига топширишингизни ҳамда биз кучимизни аямай, худди мана шу руҳда Совет Иттифоқи билан дўстликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб ишлайверамиз, дўстлигимизни мустаҳкамлайверамиз ва чуқурлаштираверамиз, деб Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети, Марказий Комитет Президиумининг аъзолари ва Марказий Комитет секретарлари номидан ва шахсан менинг номимдан уларни ишонтиришингизни илтимос қиламан. Биз буни социалистик жамиятни ривожлантиришда мамлакатимиз учун, халқимизнинг ҳаёти учун мумкин бўлган бирдан-бир йўл деб биламиз.

Ўртоқ Г. Гусакнинг жавоб нутқи қарсаклар билан кутиб олинди.

Чехословакия Коммунистик партиясининг ва Чехословакия давлатининг залда ҳозир бўлган раҳбарлари, совет вакиллари, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретарини юксак мукофот билан чин юракдан муборакбод қилишди.

# ЛЕНИНИЗМ ҒОЯЛАРИГА САДОҚАТ

## ПРАГАДАГИ СТАРОМЕСТ МАЙДОНИДА ФЕВРАЛЬ ҒАЛАБАСИНИНГ 25 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА ТАНТАНАЛИ МИТИНГ

ПРАГА. 23 февраль. (ТАСС). Бугун Прага, унинг тарихий Старомест майдони кўркам, тантанали байрам тусини олган. Минбар устига Маркс, Энгельс, Ленин, К. Готвальд портретлари қўйилган. «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» оташин даъват сўзлари кўзга ташланади.

Прагаликлар ва Социалистик Чехословакиянинг барча гражданлари бугун катта революцион байрам — халқнинг февраль ойидаги тарихий ғалабасини нишонламоқдалар. Бу байрам республика тараққиётида янги давр — социализм даврини очиб берди. Пойтахт завод ва фабрикалари ишчилари, олий ўқув юртларининг студентлари, хизматчилардан неча ўн минглаб киши тўпланган Старомест майдонида айниқса зўр шоду-ҳуррамлик ҳукм суради.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг бу байрамда катнашаётганлиги унинг аҳамиятини янада оширади. Прагаликлар бу майдонга Л. И. Брежневнинг портретларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шаънига самимий дўстона табрик сўзлари ёзилган транспарантларни кўтариб келганлар.

Кундуз соат уч. ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида минбарга чиқадилар. Улар билан бирга Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Л. Свобода, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари ва Президиум аъзолигига кандидатлар В. Биляк, К. Гофман, А. Индра, А. Капек, И. Кемпний, Й Корчак, И. Ленарт, П. Цолотка, М. Грушкович, В. Гула, ЧКП Марказий Комитетининг секретарлари Я. Фойтик, О. Швестка, Ф. Ондржихлар ҳам минбарга чиқадилар. Бу ерда СССРнинг Чехословакия Социалистик Республикасидаги элчиси С. В. Червоненко ва Советлар мамлакатидан келган бошқа ўртоқлар ҳам бор эди.

ЧССР ва Совет Иттифоқи давлат гимнларининг садоси янграйди.

ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Прага шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Капек Чехословакия меҳнаткашлари февраль ғалабасининг 25 йиллигига бағишланган тантанали митингни очиқ деб эълон қилади. А. Капек шу ерда ҳозир бўлган барча кишилар номидан Л. И. Брежневни самимий табриклайди. Майдонда гулдурос қарсаклар бошланади, Совет Иттифоқи, совет халқи, КПСС шарафига, Л. И. Брежнев шарафига табрик хитоблари янграйди.

Митингда ўртоқ Г. Гусак нутқ сўзлади.

## ЎРТОҚ Г. ГУСАК нутқи

Ҳурматли ўртоқлар, дўстлар, азиз меҳмонларимиз! Шу митингда тўпланган сизларни ва сизлар билан бирга Ватанимизнинг барча меҳнаткашларини Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан, Президент ва Федерал ҳукумат номидан, миллий фронт Марказий Комитети номидан чин кўнгилдан табриклашга ва халқимизнинг буюк революцион байрами — февраль ғалабасининг 25 йиллиги билан муборакбод қилишга рухсат этгайсиз.

Қадимий Старомест майдони асрлар давомида халқларимиз тарихидаги жуда кўп муҳим воқеаларнинг шоҳиди бўлган. Бироқ, Прага ва бутун мамлакатимиз ишчилар синфининг, тараққийпарвар кучларининг бундан 25 йил аввал мана шу ердаги қудратли чиқиши мазкур воқеалар орасида энг шонли воқеа бўлиб, абадий сақланиб қолади. Ўшанда революцион Прага ўз тарихининг энг шонли саҳифаларидан бирини ёзди. Революцион Прага биздаги коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг чинакам қалъаси эканлигини намойиш қилди.

Шунинг учун ҳам февраль воқеаларининг 25 йиллиги муносабати билан Прага шаҳар партия ташкилоти «Зафарли февраль ордени» билан мукофотланди. Биз Прага коммунистларини, корхоналарнинг коллективларини, халқ милициясн отрядларини ва айрим ўртоқларни шу юксак мукофот билан чин кўнгилдан қутлаймиз.

1948 йилнинг февраль кунларида мамлакатимизни ким бошқаради, деган масалани ҳал қилишга тўғри келди. Биз социализм сари олға борамизми ёки капитализм сари орқага қайтамизми, деган масалани ҳал қилишга тўғри келди. Чехословакия империалистик кучларнинг қўлида яна қўғирчоқ бўлиб қоладими ёки СССР ва қардош социалистик мамлакатлар билан мустаҳкам иттифоқ бўлиб, ўз келажагини қатъий қилиб таъминлайдими, деган масалани ҳал қилишга тўғри келди.

Ўтган чорак аср чўққисидан туриб қарасангиз, халқнинг февралдаги ғалабаси нақадар муҳим марра бўлиб қолганлиги, бу ғалаба Чехословакия жамиятимизнинг бундан буёнги бутун ривожланишида қандай роль ўйнаганлиги айниқса равшан ва яққол бўлиб кўринади.

Тарихнинг халқларимиз бошига солган қисмати осон қисмат бўлмади. Биз миллий ва социал зулмга қарши асрлар давомида оғир кураш олиб боришимиз зарур эди. Халқларимизнинг тараққийпарвар, демократ кучлари ватанимизни озод қилиш йўлида катта-катта қурбонлар бердилар. Лекин, ишчилар синфи тарих саҳнасига чиққанидан кейингина бу вазифани ҳал қилиш учун объектив шароитлар пайдо бўлди. Ишчилар синфининг социал адолат учун бошлаган ҳаракати айни вақтда халқларимиз эркинлиги учун олиб борган курашнинг асосий кучи бўлиб қолди. Чехословакия давлати 1918 йилда туғилган даврдаёқ Улуғ Октябрь социалистик революцияси намунасидан руҳланган ишчилар синфи ўзининг иродасини, янги давлат меҳнаткашлар давлати, социалистик давлат бўлсин, деган иродасини яққол намойиш қилди. Лекин ўша вақтда буржуазия ишчилар ҳаракатининг интилишларини, орзу-умидларини ҳали йўққа чиқаролмаган эди. Бироқ, буржуазия йигирма йил ҳукмронлик қилган бўлса ҳам давлатимизнинг асосий ички ва ташқи сиёсат проблемаларидан биронтасини ҳам ҳал қила олмади.

Буржуазия меҳнаткашларни иш ва нон билан таъминлай олмади. Халқларимизга на эркинлик, на мустақиллик беролмади. Ниҳоят, мамлакатимиз буржуазияси ўзининг ғаразли синфий манфаатларини кўзлаб, ғарб империализми билан иттифоқ тузиб, мамлакатимизни Мюнхенга, оккупация қилинишига олиб келди. Чех ва словак буржуазияси тарихий синовларда ўзини, Климент Готвальд айтганидек, мамлакатнинг жонкуяр хўжайини эмас, балки миллий ва давлат манфаатларимизга хиёнат қилувчи ва бизга кулфатлар келтирувчи хоин эканлигини кўрсатди. Аксинча ўзининг коммунистик авангарди бошчилигидаги ишчилар синфи фашизмга кескин равишда қарши чиқди ва ишчилар синфининг интернационализми айни вақтда бирдан-бир чинакам ватанпарварлик эканлигини исботлади. Шунинг учун ҳам ишчилар синфи миллий озодлик курашимизнинг қонуний равишда етакчи кучи бўлиб қолди. Чехословакия давлатини қайта тиклаш мақсадида олиб борилган кураш айни вақтда ишчилар синфи учун бу давлатни янги, чинакам халқ давлатига айлантириш йўлидаги кураш ҳам бўлди. Коммунистларгина барча ватанпарвар кучларни жипслаштиришга, словак миллий қўзғолони, Прагадаги ва мамлакатнинг чех областларидаги халқ қўзғолонлари кунларида ўзининг энг юқори чўққисига кўтарилган миллий озодлик ҳаракатининг ғалаба қилишига олиб келишга муваффақ бўлдилар. Сўнгра партия миллий озодлик кураши ғояларини халқ демократик революцияси программасига айлантирди. Кошицк ҳукумат программаси мана шу программанинг ёрқин ифодаси бўлди ва уни бутун халқимиз ўз программаси деб мамнуният билан қабул қилди. Халқларимизнинг миллат бўлиб яшашига, фашистлар асоратидан қутулишимизга энг содиқ дўстимиз ва иттифоқчимиз қардош Совет Иттифоқи туфайли эришганлигимизни ҳеч қачон унутмаймиз.

Совет халқи берган сон-саноқсиз қурбонларни ҳеч қачон унутмаймиз, иккинчи жаҳон уруши йиллари, бизга эркинлик олиб келган Совет Армиясининг қаҳрамонона кураши ҳеч қачон эсимиздан чиқмайди. Февралнинг 25 йиллигини биз нишонлаб турган мана шу кунда тинчлик ва социализмнинг, халқлар эркинлиги ва хавфсизлигининг мустаҳкам қалқони — шонли Совет Армияси ўзи туғилган кунни байрам қилмоқда. Унинг байрами кунида биз Совет Армиясига жанговар ўртоқлик саломини йўллаймиз.

Партиямизнинг ва мамлакатимиздаги тараққийпарвар кучларнинг бутун кураши аввал бошданоқ Октябрь революцияси билан, Совет Иттифоқи билан чамбарчас боғланди. Мюнхендаги хоинликнинг, уруш ва озодликнинг тарихий тажрибаси Совет Иттифоқи билан мустаҳкам иттифоқ бўлиш миллий эркинлигимизнинг ва миллий давлатимизнинг, мустақиллигимизнинг ва тинч ривожланишимизнинг узоқ муддатли ва ишончли бирдан-бир гарантияси, деган қатъий фикрга халқимизни олиб келди. Жаҳондаги урушдан кейинги ривожланиш бу хулосанинг тарихан тўғри хулоса эканлигини жуда яққол исботлаб берди. Совет Иттифоқи билан ўртоқларча ҳамкорлик қилмаганимизда, ундан ҳар томонлама мадад ва интернационал ёрдам олиб турмаганимизда биз республикамизда социализм қура олмаган бўлур эдик. Шу сабабли шонли февраль ғалабасининг 25 йиллиги байрам қилинаётганлиги муносабати билан бизга ҳамиша бериб келган ва ҳозиргача ҳам берилаётган ҳар томонлама ёрдам учун совет халқига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг ленинчи Марказий Комитетига сидқидилдан ўртоқларча миннатдорчилик изҳор қиламиз. Совет қардошларимизни ишонтириб шуни айтамизки, чехословак халқи, Коммунистик партиямиз бугун ҳам, бундан буён ҳам уларнинг ишончли иттифоқчилари ва содиқ дўстлари бўлиб қоладилар.

Қалин дўстимиз, Совет Армиясининг генерали сифатида Ватанимизни озод қилишга ёрдамлашган, Чехословакия Социалистик Республикасининг қаҳрамони, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Леонид Ильич Брежнев февраль ғалабаси муносабати билан бўлаётган тантаналарда қатнашаётганлиги биз учун, ўртоқлар, катта шарафдир, бизга нисбатан ғоят чуқур қардошлик туйғуларини ифодаловчи фактдир. Биз уни чин кўнгилдан табриклаймиз ва сизнинг номингиздан чехословакиянинг олий ордени — биринчи даражали Оқ шер ордени билан (занжири билан) мукофотланганлиги билан қутлаймиз. Бизнинг жанговар саломимизни ва коммунистик қурилиш ишида катта муваффақиятлар тилаб билдирган истакларимизни совет халқига ва унинг шонли Коммунистик партиясига топширишни ўртоқ Брежневдан илтимос қиламиз.

Ўртоқлар! Мамлакатимиз озод қилинганлиги ва 1945 йил революциясининг ғалабаси ҳаётимизга тубли ўзгаришлар киритди. Ишчилар синфи ва меҳнаткаш халқ мамлакатда ўз нуфузига яраша мавқени эгаллашга муваффақ бўлдилар. Саноатнинг анча қисми национализация қилинди, ер ислоҳоти ва бошқа революцион ўзгаришлар амалга оширилди. Бироқ буржуазиянинг бир қисми — фашизмга қарши курашда қатнашган қисми — ҳали ҳокимиятда сақланиб қолмоқда эди. 1945 — 1948 йиллар тараққиёт билан реакция кучлари ўртасида кескин синфий кураш даври бўлди. Коммунистлар ва улар билан бирга халқнинг аксарияти халқ-демократик революцияси ғалабаларини янада ривожлантиришга интилдилар. Миллий фронтнинг бирлашган программасини оғизда қўллаб-қувватлаётган буржуазия эса амалда уни йўққа чиқариш учун ҳамма чораларни кўришга ҳаракат қилди. Коммунистларнинг яратувчилик меҳнатига буржуазия республикани барбод қилишдан иборат бўлган ўз планини қарама-қарши қилиб қўйди, мамлакатимизни яна Ғарбга қарам қилиб қўйиш ниятида бизнинг СССР билан иттифоқ тузишимизга қарши чиқди.

Буржуазия намояндаларининг ҳақиқий синфий характери ва реакцион мақсадларини партиямиз ҳокимият учун олиб борилган кескин сиёсий курашда фош қилиб ташлади. Шунинг учун ҳам меҳнаткаш халқ ўзини революцион кураш самараларидан маҳрум этишга йўл қўймади. У 1920 йилнинг такрорланишига йўл қўймади. Чунки ишчилар синфи тажрибали бўлиб қолган ва жипслашган синфга айланган эди, унинг жангларда синалган, бақувват революцион раҳбарликка эга бўлган Коммунистик партияси мавжуд эди. Ишчилар билан деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқи мавжуд эди, империалистларнинг интервенция қилишга қаратилган ҳар қандай уринишига сира йўл қўймайдиган Совет Иттифоқи содиқ иттифоқчимиз бўлиб, халқимизнинг мададкори бўлиб қолган эди.

Февраль ғалабаси айни вақтда Европанинг урушдан кейинги тузилиши учун, жаҳон социалистик системасини шакллантириш учун олиб борилган курашда ҳам катта ғалаба бўлди. Февраль воқеалари халқаро коммунистик ҳаракатни ишчилар синфи ҳокимиятини ўрнатиш учун курашнинг янги тажрибаси билан бойитди.

Февраль ғалабаси капитализмни ағдариб ташлаш учун меҳнаткаш ва Коммунистик партия олиб борган кўп йиллик революцион курашнинг энг авжга чиққан пайти бўлди. Партиямиз ишчилар синфининг, меҳнаткашларнинг, халқларимизнинг манфаатлари учун энг изчил курашчи эканлигини қийин жангларда исбот қилди. У ғалабага эришмоқ учун бу курашни қай тарзда олиб бориш кераклигини ленинизм мактабида, рус большевикларининг мисолида ўрганиб ва билиб олди. Партиянинг етакчи сиёсий кучга айланиши бизнинг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли революцион арбоби Климент Готвальд номи билан абадий боғланган. Февраль ғалбасининг 25 йиллигини байрам қилар эканмиз, унинг унутилмас хизматларини, мамлакатимиздаги ишчилар синфининг ғалабасига қўшган ҳиссасини ҳурмат ва миннатдорчилик билан эсга оламиз.

Ўртоқлар! Февраль социализм қуриш йўлини очиб берди. Миллион-миллион кишиларнинг фидокорона меҳнати туфайли Ленинча социалистик жамият қуриш плани ўтган 25 йил ичида амалга оширилди. Янги ва олий ижтимоий тузум бўлган социализм халқнинг умидини оқлади. У бизнинг мамлакатимизда ҳам ўзининг афзалликларини ҳар томонлама исботлаб берди. Чорак аср ичида у жамиятимизнинг асосий миллий, давлат ва ижтимоий проблемаларини ҳал қилиб берди. У капитализм удда қилишга ожиз бўлган проблемаларни муваффақиятли ҳал қилиб берди. Буржуазиянинг ҳукмронлиги бир ҳовуч олий табақаларга хос демократия бўлур эди, социализм чоғида эса халқнинг ўзи мамлакатнинг ҳақиқий хўжайини бўлиб қолди.

Экономикада капитализм турғунлик ва танглик демакдир. Социализм экономикани доимий ва анча юксалтиришни таъминлади.

Капитализм шароитида ишчилар синфининг ва меҳнаткаш халқнинг қисмати ишсизликдир. Эртанги кунга ишончсизлик, қашшоқлик ва саргардонликдан иборатдир. Социалистик воқелик меҳнаткашларнинг турмуши юксак даражада бўлишини, тўла социал ишончга эга бўлишни ва умидли истиқболни таъминлаб берди.

Капиталистик Чехословакия миллий зиддиятлар гирдобида типирчилаб қолган эди. Социализм мамлакатимизда миллий масалани ленинизм руҳида одилона ҳал қилди, чех ва словак халқларининг ҳамда бошқа миллатларнинг қардошларча бирлиги ва ҳамкорлигини таъминлади.

Словакия қолоқ аграр ўлкадан саноати ривожланган республикага айланди. Унинг экономикаси ягона Чехословакия экономикасининг муҳим таркибий қисми бўлиб қолди.

Буржуазиянинг бошқариш услуби давлатимизни халқаро миқёсда ҳам беқарор қилиб қўяр эди. Социализм халқимизга социалистик давлатлар билан чорак асрдан бери қилиниб келинган ҳамдўстлик натижасида тинч ҳаёт, мустаҳкам халқаро мавқе келтирди.

Капиталистик ҳукмронликдан қутулган халқгина мана шундай натижаларга эриша олади. Аммо биз социализмнинг афзалликларини ва истиқболларини мамлакатимизда қўллана ва ривожлантира бошлаганимизга нисбатан унчалик кўп вақт бўлгани йўқ. Вазифаларнинг янгилигига ва мураккаблигига қарамай партиянинг тўғри сиёсати, миллион-миллион кишиларнинг фидокорона ва илҳомбахш меҳнати туфайли халқларимизнинг бутун тарихи давомида мисли бўлмаган энг катта муваффақиятларга эришдик. Бу муваффақиятлар буржуазия эришган муваффақиятларнинг ҳаммасидан таққослаб бўлмас даражада ортиқдир.

Шонли февраль ғалабасининг 25 йиллиги муносабати билан биз капитализмга қарши, миллий озодлик учун, ҳозирги авлодларимизнинг яхши ҳаёт кечириши учун революцион шижоат ва матонат билан курашган ва шу курашда ғалаба қозонганларнинг ҳаммасига чуқур миннатдорчилигимизни ва ташаккуримизни изҳор қиламиз. Тарихий февраль ғалабасига ўз ҳиссасини қўшганларнинг ҳаммасига таҳсин ва офаринлар айтамиз. Ишчилар синфига, кооперативлашган деҳқонларга, зиёлиларга, мана шу шонли ғалабанинг авангарди, ташкилотчиси ва илҳомчиси бўлган Коммунистик партиямизнинг аъзоларига, ёшларимизга, хотин-қизларимизга, Қуролли Кучларимизга, социалистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга ўз ҳиссасини қўшганларнинг ҳаммасига ташаккур сўзлари билан мурожаат қиламиз. Биз 25 йил муқаддам вужудга келган халқ милициясининг ролини миннатдорчилик билан тақдирлаймиз. Биз бугунги кунда ҳам уни табриклаймиз. Биз халқимизнинг революцион ғалабаларини сақлаб тураётган миллий хавфсизлик корпусининг, халқ армиямизнинг қуролли бўлинмаларини ҳам табриклаймиз.

Тарихда энг катта ижтимоий ўзгариш қилишдан иборат бўлган социализм қурилиши давомида изланишлар ва қийинчиликлар бўлиб турди. Бироқ хатолар ва нуқсонлар бизнинг ватанимизда социализм узил-кесил ва абадий ғалаба қилганлигидан, ЧССР социалистик лагернинг мустаҳкам ва ажралмас таркибий қисми ва СССРнинг содиқ иттифоқчиси бўлганлигидан далолат берувчи фактнинг тарихий аҳамиятини камайтира олмайди.

1968 йилда ревизионистлар бизнинг муваффақиятларимизни бузиб кўрсатишга, февраль натижаларини ревизия қилишга ва тарих ғилдирагини орқага буришга уриниб кўрдилар. Бироқ, уларнинг контрреволюцион планлари халқнинг иродасига ва манфаатларига зид эди, социализм, Совет Иттифоқи билан дўстлик ғоялари халқнинг онгига ва қалбига чуқур томир отган эди. Марксизм-ленинизмга ва пролетар интернационализмига содиқ бўлган партия ва халқ кучлари иттифоқчиларимизнинг интернационал ёрдамига таяниб, контрреволюциянинг ҳужумларини даф қилдилар. Ошкора сиёсий курашда ўнг оппортунист ва антисоциалист кучлар мағлубиятга учради. 1969 йилнинг апрелидан сўнг Чехословакия Коммунистик партияси раҳбарлигида биз мамлакатимизнинг вайрон бўлган жойларини тиклаб олдик, уни социалистик ривожланиш йўлига қайтардик. Биз тангликдан жуда катта сабоқ чиқариб олдик. Энди биз халқимизнинг социалистик ғалабаларини ва Совет Иттифоқи билан бўлган дўстлигимизни хавф остида қолдиришга ҳеч қачон йўл қўймаймиз. Революцион ишчилар синфи 1948 йилнинг февралида қандай қатъият билан ҳаракат қилган бўлса, биз мана шу социалистик ғалабаларни ва Совет Иттифоқи билан бўлган дўстлигимизни шундай қатъият билан асраймиз ва ҳимоя қиламиз.

Ўртоқлар! Партия Марказий Комитети яқинда бўлиб ўтган пленумда чорак асрлик социалистик қурилиш натижаларини ва Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съездидан кейин қилган ишларимизни якунлаб берди. Бу якунлар жуда ижобий якунлардир. Ўтган 25 йил мамлакатимизда социализмнинг, марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси бўлиб қолди. Халқимиз, ишчилар синфи ва унинг Коммунистик партияси эришилган муваффақиятлар билан ҳақли равишда фахрланадилар, лекин шу муваффақиятлар билан хотиржам бўлиб қолмайдилар. Февраль натижаларини янада ривожлантириш бугунги куннинг ва эртанги кунимизнинг революцион вазифаларини энг кўп куч ва ғайрат сарфлаб ҳал этиш демакдир. Бу нарса биздан партиянинг бирлигини, унинг ленинизм ғояларига содиқлигини бутун кучимиз билан мустаҳкамлашимизни талаб қилади. Бу нарса биздан партия билан халқнинг бирлигини, ишчилар, деҳқонлар ва қолган меҳнаткашларнинг, Республикамиздаги миллатлар ва элатларнинг иттифоқини, Совет Иттифоқи ва социалистик иттифоқчиларимиз билан иттифоқимиз ва дўстлигимизни ҳормай-толмай чуқурлаштиришимизни талаб қилади.

Бунга эришиш йўлини бизга Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съезди кўрсатиб берди. Съезднинг қарорлари социалистик жамиятимизни янада ривожлантиришнинг мукаммал программасидир. Бу қарорлар халқимизнинг манфаатларини, орзу-истакларини ифодалайди. Шунинг учун ҳам халқ бу қарорларни тўла равишда қабул қилди ва амалга оширмоқда. Съезддан бери орадан салкам икки йил вақт ўтди. Шу йиллар экономикамиз учун, халқимиз учун, халқимизнинг турмуш даражасини ўстириш учун яхши йиллар бўлди. Ҳамма соҳаларда катта юксалиш қўлга киритилди. Бироқ, биз хотиржамлик кайфиятига берилмаймиз. Биз ҳали кўп иш қилишимиз керак. Олдимизда ҳали кўпгина қийинчиликлар турибди. Бироқ, янада муваффақиятли олға бориш учун зарур нарсаларнинг ҳаммаси бизда бор. Биз етарли тажриба ва билим, мардлик ва ғайрат орттирганмиз. Бизнинг ривожланган қудратли иқтисодий потенциалимиз бор. Биз қудратли ва ишончли иттифоқчиларга таянмоқдамиз. Шу сабабли биз социалистик ватанимизга янгидан-янги равнақ келтирувчи келажакка ишонч ва зўр умид билан қараймиз.

1948 йилнинг февралида бўлганидек, ҳозир ҳам халқимиз съезд ва бешинчи беш йиллик вазифаларини бажариш учун, социалистик жамиятимизни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун буюк ҳаракатга қўшилмоқда. Мамлакатимизнинг тақдири ва келажагини қадрловчи ҳар бир киши бу ишга ўз меҳнати билан ҳисса қўшишига аминмиз. Бундан буёнги йиллар биз бундан 25 йил муқаддам — 1948 йилнинг шонли февралида бошлаган революцион йўлимизнинг муносиб давоми бўлади.

Чехословакия меҳнаткаш халқи февраль ғалабасининг 25 йиллигига шон-шарафлар бўлсин!

Яшасин шонли февраль ғалабасининг буюк кўрсатмаларини амалга ошираётган Чехословакия Социалистик Республикаси ва унинг қаҳрамон меҳнаткаш халқи!

Яшасин бизнинг иттифоқчимиз ва содиқ дўстимиз, бутун дунёда тинчлик ва социализмнинг ҳимоячиси бўлган Совет Иттифоқи ва унинг ленинчи Коммунистик партияси!

Яшасин халқимизни февраль ғалабасига олиб келган ва бизни ривожланган социалистик жамият қуриш йўлидан олға бошлаб бораётган Чехословакия Коммунистик партияси!

ЧКП Марказий Комитети Бош секретари Г. Гусакнинг нутқи давомли қарсаклар билан, ЧКП, Февраль ғалабаси шарафига, Совет Иттифоқи ва Совет Армияси шарафига, бузилмас Чехословакия — Совет дўстлиги шарафига табрик хитоблари билан бўлиниб турди.

Митинг қатнашчиларининг қарсаклари ва табрик хитоблари остида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга сўз берилади.

## ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Гусак!
Азиз ўртоқ Свобода!
Азиз ўртоқ Штроугал!
Праганинг ҳурматли гражданлари!
Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Катта миллий байрам кунида — тарихий февраль ғалабасининг 25 йиллик кунида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати Социалистик Чехословакиянинг барча коммунистларини, меҳнаткашларини шонли юбилей билан чин кўнгилдан қутлайдилар. Сиз, Чехословакиялик қардошларга бутун совет халқидан қизғин салом!

Шу байрам муносабати билан ўртоқ Густав Гусак айтган фикрларга ва ҳис-туйғуларга тўла-тўкис қўшиламан. Ўша кунлардаги воқеаларга чорак аср тўлган ҳозирги кунда 1948 йилнинг феврали урушдан кейинги тарихнинг бурилиш бошлаб берган воқеаларидан бири бўлганлиги айниқса равшан кўриниб турибди. Ўша кунлардаги кураш жаҳон майдонидаги катта синфий жанг бўлди, бу жангда социализм енгиб чиқди. Бу ғалаба Чехословакия халқлари тақдиридаги тубли бурилиш бўлди.

Мана шу Старомест майдонида Климент Готвальднинг Коммунистик партия номидан қилган алангали чақириғига ишчилар синфи, деҳқонлар, мамлакатнинг бутун меҳнаткаш халқи лаббай, деб жавоб берди. У бундан буён Чехословакия империалистлар қўлида қўғирчоқ бўлиб қолмайди, деб қатъий ва дангал айтди. Халқ социализм йўлини, чинакам мустақиллик, демократия ва тараққиёт йўлини танлаб олди.

Чехословакия ўз заҳматкашларининг моҳирлиги билан, ўз инженерлари, олимларининг таланти билан, ёзувчилари, композиторлари, рассомларининг санъати билан қадимдан машҳур. Чехословакия халқи мана шу мустаҳкам пойдеворга таяниб янги социал шароитда мамлакатнинг иқтисодий ва маданий потенциалини кўп карра кўпайтирди. Социализм қуришдаги бу муваффақиятлар шунинг учун ҳам айниқса салмоқли бўлдики, бу муваффақиятлар ғоят қийин шароитда, мамлакат ичидаги ва ташқарисидаги душман синфий кучларнинг февраль ғалабаларини тортиб олиш ниятидан қайтмай қаршилик кўрсатиб келаётганлигига қарамай қўлга киритилди.

Бугунги Чехословакия жаҳондаги илғор, иқтисодий ривожланган мамлакатларнинг бири бўлиб турибди. Халқаро ишларда унинг роли ва таъсири тўхтовсиз кучайиб бормоқда. Бу эса Коммунистик партия раҳбарлигида ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар 25 йилдан бери олиб бораётган кураш ва меҳнатнинг қонуниятли натижасидир, марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига асосланган сиёсатнинг реал самараларидир.

Азиз дўстлар!

Ҳар сафар сизларнинг ҳузурингизга келганимда 1945 йилнинг зафарли баҳори, Прага ва бошқа шаҳарларнинг кўчаларида биз, совет жангчилари чехлар ва словаклар билан қардошларча қучоқлашган кунлар, фашизм устидан қозонилган ғалабани биргаликда байрам қилган кунларимиз беихтиёр эсимга тушади. Совет халқига бўлган ташаккур ва меҳр-муҳаббат мана шу тарзда изҳор этилганлиги, совет халқи берган катта қурбонлар ва муштарак курашимизда сарфланган куч ва ғайрат эътироф этилганлиги ўша вақтда Чехословакия озодлиги учун курашган барча совет жангчилари сингари менинг ҳам қалбимда абадий сақланиб қолади.

Бугунги кун ҳаммамиз учун икки ёқлама аҳамиятга эга. Чунки февраль ғалабасининг тантанаси ўзининг 55 йиллигини нишонлаётган Совет Армияси ташкил этилганлигининг байрами билан бир вақтга тўғри келиб қолди. Бинобарин, фашизмга қарши олиб борилган шиддатли жангларда ҳозир Чехословакия Социалистик Республикасининг ҳурматли Президенти генерал Людвик Свободанинг машҳур корпусидаги чехлар ва словаклар совет солдатлари билан ёнма-ён туриб жанг қилганлигини эсламаслик мумкин эмас. Ўша жанглар қуролдошларнинг чинакам қардошлиги бўлган эди.

Ўтган йиллар давомида дўстлигимиз мустаҳкамланди ва вояга етди. Совет Иттифоқи ва Чехословакия халқларининг ҳаёти ва меҳнатига асосий мазмун берган нарсаларнинг ҳаммаси сизлар билан бизни қон-қардош қилиб ва бирлаштириб турибди. Сизлар билан биз ишчилар синфининг идеалларини рўёбга чиқариш учун бирга курашмоқдамиз. Ҳаммамиз биргаликда тинчликка интилмоқдамиз. Социализм мамлакатларининг хавфсизлигини таъминламоқ ва инсониятни уруш хавфидан халос қилмоқ учун бутун кучимизни сарфлашга маҳкам бел боғлаганмиз. Варшава Шартномаси, қардош мамлакатлар ўртасида тузилган икки томонлама Шартномалар мана шу қатъиятга асосланган. Сизлар билан биз бир бўлиб ўзимизнинг муштарак буюк мулкимиз бўлган социалистик ҳамдўстликни қурмоқдамиз ва мустаҳкамламоқдамиз.

Социализм ва коммунизм қуриш йўлида суверен, мустақил давлатларнинг ихтиёрий равишда маҳкам жипслашганлиги, уларнинг бир-бирларини ниҳоят даражада ҳурмат қилаётганлиги, уларнинг тўла тенг ҳуқуқлилиги, бир-бирларига қардошларча ёрдамлашаётганлиги — мана шунинг ўзи бизнинг ҳамдўстлигимиздир.

Ҳар бир қардош мамлакатнинг ва умуман социализм ишининг манфаатларини кўзлаб сиёсат, экономика ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида жуда кенг равишда ҳамкорлик қилинаётганлиги — мана шунинг ўзи бизнинг ҳамдўстлигимиздир!

Империализмга қарши курашдаги бирлигимиз, агрессияга қаттиқ зарба бераётганлигимиз, эркинлик, мустақиллик ва социал тараққиёт ишини ҳимоя қилаётганларнинг ҳаммаси билан бирдамлигимиз, мана шунинг ўзи бизнинг ҳамдўстлигимиздир!

Халқаро воқеалар халқлар учун қулай бўлиб ривожланаётганлигида қардош социализм мамлакатларининг, аниқ мақсадни кўзлаб ўтказаётган муштарак сиёсатимизнинг хизмати катта, айтиш мумкинки, ҳал қилувчи аҳамияти борлигини эндиликда бутун дунё тан олмоқда.

Тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик тенденциясини мустаҳкамлаш ва барқарор қилиш учун ҳали кўп иш қилишга тўғри келади, албатта. Европа тўғрисида гапирадиган бўлсак, «совуқ уруш» руҳининг ўзини Европадан абадий ҳайдаб чиқармоқ учун бу қитъада ҳам ҳали бир қанча мураккаб проблемаларни ҳал қилиб олиш лозим. Диктат ва зўравонликдан иборат фашизм сиёсатининг ҳеч қандай қолдиқлари Европа давлатлари ўртасидаги муносабатларга доғ туширмаслиги лозим. Биз Чехословакия халқининг Мюньхен битими деб номланган битим ҳақиқий эмас ва ҳуқуқий тартибларга зид деб ҳисоблансин, деган ҳаққоний талабига мана шу позициядан туриб ёндашмоқдамиз. Бу проблема ижобий ҳал этилиши мумкин ва лозим.

Социалистик интернационализм принципларига асосланган ва биргаликда ўтказиб келинаётган сиёсатимиз фақат Европадагина синовдан ўтиб қолмади. Бу сиёсат қаҳрамон вьетнам халқининг ғалаба қилишида ҳам муҳим роль ўйнади. Социалистик давлатларнинг ва бутун дунёдаги тараққийпарвар, тинчликсевар кучларнинг бирлашган куч ва ғайратлари бошқа халқларнинг ҳам агрессияга қарши, ўз эркинлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган курашига ёрдам беришига қатъий ишонамиз.

Азиз ўртоқлар! 1948 йилнинг февраль кунларида Чехословакия Коммунистик партияси «Сира орқага қайтмай, олға борайлик, социализм сари олға борайлик!», — деган шиор остида меҳнаткашларни реакцияга қарши курашга йўллади. Бу жанговар чақириқ ҳозирги кунда ҳам ўз кучини йўқотгани йўқ. Бу жанговар шиор ишчилар синфининг, меҳнаткаш деҳқонларнинг ва халқ зиёлиларининг онгида ва ишларида яшаб турибди. Бу жанговар шиор Чехословакия Коммунистик партияси XIV съезди қарорларини бажариш йўлида олиб бораётган бутун ишингизда яшаб турибди.

Социалистик Чехословакиянинг янада равнақ топиши учун олиб бораётган курашингизда сизларга тўла муваффақият тилаймиз!

Яшасин совет ва чехословак халқларининг абадий дўстлиги ва қардошларча иттифоқи!

Социалистик давлатларнинг буюк ҳамдўстлиги мустаҳкамлана ва ривожланаверсин!

Яшасин бутун дунёда тинчлик!

* * *

Л. И. Брежнев ўз нутқининг якунловчи сўзларини чех тилида айтди. Унинг бу сўзлари гулдурос қарсаклар, табриклар билан кутиб олинди. Митинг қатнашчилари «Яшасин тинчлик!», «Совет Иттифоқи билан мангу биргамиз!», «Дўстлик!», «Ура!» деб хитоб қиладилар.

А. Капек митинг қатнашчилари номидан совет халқига самимий дўстона салом йўллашни ва чехлар ҳамда словаклар Готвальднинг «Совет Иттифоқи билан мангу биргамиз!» шиорига доим содиқ эканликларини совет халқига маълум қилишни таклиф этади. Яна гулдурос қарсаклар бошланади. Митинг қатнашчилари К. Готвальднинг чорак аср илгари «Совет Иттифоқи билан мангу биргамиз!» деб айтган сўзларини такрорлайдилар.

Старомест майдонида «Интернационал» садоси янграйди. Неча ўн минглаб кишиларнинг овози бир-бирига жўр бўлиб қўшилиб кетади. Прагаликлар коммунистларнинг халқаро гимнини айтадилар.

Митинг тамом бўлса ҳам, кишилар тарқалишгани йўқ. Халқ милицияси, жамоат хавфсизлиги корпусининг отрядлари, Чехословакия халқ армиясининг бўлинмалари минбар олдидан шахдам қадам ташлаб тантанали марш билан ўтадилар.

Байрам паради тамом бўлгач, минбар олдидаги майдон прагаликлар билан лиқ тўлди. Вақтичоғ минг-минглаб кишилар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини қардошларча самимий табрикладилар. Гулдурос қарсаклар бошланади. «Яшасин СССР», «Яшасин КПСС», «Яшасин ўртоқ Брежнев!» табрик хитоблари янграйди. Неча юзлаб кишилар ўртоқ Л. И. Брежнев билан кўришмоқчи бўлиб қўл узатадилар, уни табриклаб неча минглаб байроқчаларини ҳилпиратадилар. Майдонда «Совет Иттифоқи билан мангу биргамиз!» садолари яна янграйди.

# Л. И. БРЕЖНЕВ ЧКП РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

ПРАГА. 23 февраль. (ТАСС). Улуғ Февраль галабасининг 25 йиллиги байрамида қатнашиш учун Чехословакияда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Прага градида Чехословакия Коммунистик Партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари ва президиум аъзолигига кандидатлар В. Биляк, К. Гофман, Г. Гусак, А. Индра, А. Капек, Й. Кемп, И. Корчак, Й. Ленарт, Л. Свобода, Л. Штроугал, П. Цолотка, М. Грушкович, В. Гула, билан, ЧКП Марказий контроль-ревизия комиссиясининг раиси М. Якеш, ЧКП Марказий Комитети секретарлари ва секретариат аъзолари Я. Фойтик, Ф. Ондржих, О. Швестка, М. Моц ва ЧКП Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири П. Ауэрсперг билан учрашди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Чехословакия социалистик республикасидаги элчиси С. В. Червоненко, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. Х. Шахназаров қатнашди.

Учрашув самимий ўртоқларча вазиятда ўтди ва барча масалалар юзасидан қарашларнинг тамомила бир хил эканлигини яна бир марта тасдиқлади.

# Ю. ЦЕДЕНБАЛ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Юмжагийн Цеденбал расмий визит билан Ҳиндистонга боратуриб Тошкентда тўхтагач, 23 февралда Деҳлига жўнаб кетди. Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Т. Рагча, МХР Ташқи ишлари министри Л. Ринчин ва Монголиянинг бошқа расмий кишилари ҳам у билан бирга жўнаб кетишди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бюро аъзолари С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бюро аъзолигига кандидат Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин ва бошқа расмий кишилар Монголия Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Ю. Цеденбални ва унинг ҳамроҳларини узатиб қолишди.

Узатиб қолганлар орасида Монголия Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Н. Лувсанчултэм ҳам бор эди.

(ЎзТАГ).

# БАҲОДИР ЖАНГЧИЛАРГА АБАДИЙ ШОН-ШАРАФЛАР

Социалистик Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда жонини фидо қилганлар хотирасини совет кишилари муқаддас билиб ҳурматламоқдалар. 23 февралда Ўзбекистон пойтахтидаги меҳнаткашлар коллективларининг вакиллари, партия ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, Тошкент гарнизонининг жангчилари Улуғ Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган солдатлар ва офицерлар дафн этилган ҳарбий қабристонга келишди. Ҳалок бўлган жангчиларнинг қабрларига Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Совети номидан, область, шаҳар партия комитетлари, область ва шаҳар ижроия комитетлари номидан, ҳарбий бўлинмалар ва меҳнаткашлар коллективлари номидан гулчамбарлар қўйилди.

Гулчамбарлар қўйиш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бюро аъзолари И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бюро аъзолигига кандидат Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Суратда: (ўнгдан чапга) Абдураҳмон Тўлаганов ҳамкасблари Туроб Зуфаров ва Саидазим Раҳимов билан.

М. Нуриддинов фотоси.

# ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

23 февралда Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми бўлди. Пленум «КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь пленуми қарорлари асосида халқ хўжалик планларини ва социалистик мажбуриятларни бажариш юзасидан республика партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларини кучайтириш тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X пленумининг якунлари ва Тошкент шаҳар партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Шу масала юзасидан Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаевнинг доклади тингланди.

Муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Пленум ишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов қатнашди.

# ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Абдураҳмон ака меҳнат фаолиятини саноат моллари магазинида шогирдликдан бошлаган эди. Ёшликдан халқ хизматига қатъий бел боғлаган навқирон йигит ўз бахти, камолотини ва порлоқ келажагини шу соҳада топди. Магазинда кўп йиллардан бери ишлаб, савдода «суяги қотган» устозлар шогирдига нисбатан талабчан бўлишди. Уни доимо сидқидилдан меҳнат қилиб, барча билан бирдек яхши муомалада бўлишга ундашди. Абдураҳмон ака уларнинг ишончини оқлади, — ишлаш билан бир йўла сиртдан савдо институтига ўқишга кирди. Институтни муваффақиятли тугатган ёш мутахассис кадр йиллар ўтиши билан магазинга мудир қилиб тайинланди. Кечаги шогирд бугунга келиб ўнлаб ёшларга устозлик қилабошлади.

Эндиликда Абдураҳмон ака Ўрта Осиё темир йўлига қарашли саноат моллари билан харид этувчи магазинлар бирлашмасига раҳбарлик қилмоқда.

Йигирма йиллик меҳнат фаолияти ва бой ҳаёт тажрибасига эга бўлган бу камтарин коммунист ўз хизматчилари билан халқимизга намунали савдо хизматини кўрсатиб келмоқда. Пойтахтимизга ҳар куни Иттифоқимизнинг кўплаб шаҳар ва қишлоқларидан поездларда келаётган кишилар беҳисоб. Улар биринчи бўлиб вокзал территориясида жойлашган саноат магазинлари хизматидан фойдаланишади. Бу магазинларда ишлаётган савдо ходимлари меҳмонлар билан хушмуомалада бўлиб, уларга зарур бўлган саноат молларини топиб беришади.

Абдураҳмон ака доимо магазинма-магазин юриб, коллектив аъзоларининг ишидан хабар олиб туради. Уларни софдил, хушфеъл ва ростгўй бўлишга чорлайди. У бошлиқ коллектив доимо ойлик ва квартал планларини ортиғи билан бажаради.

Саноат магазинларида кўп йиллардан бери ҳалол меҳнат қилиб, эл-юрт эътиборини қозонаётганлар кўплаб топилади... Шавкат Исломов, Пидо Саидов, Туроб Зуфаров, Саидазим Раҳимов, Сайфи Алимовлар Абдураҳмон ака билан ҳамкорликда ёшлар ўртасида таълим-тарбия ишларини намунали олиб боришмоқда. План ва мажбуриятларни доимо бажарилиши учун курашмоқдалар.

Савдо аълочиси Абдураҳмон ака Тўлаганов бошчилик қилаётган коллектив аъзолари бир мақсад йўлида самарали меҳнат қилишмоқда. Бу ҳам бўлса халқимизга намунали савдо хизматини кўрсатиш, совет савдоси ходими деган шарафли номни оқлашдан иборат.

Ҳ. ТУРСУНОВ,

# ОРДЕНЛИ БРИГАДИР

Халқимизда «Дарё сувини баҳор тоширар, инсон қадрини меҳнат оширар» деган нақл бор. Бекобод районидаги Ойбек номли совхоз бригадири Жўра Бердиев ҳам ўзининг самарали меҳнати билан кўпчилик оғзига тушганлардан. Халқ ҳурматини қозониш, бригадага бошчилик қилиш осон эмас, албатта. Юрагида ўти бор, ишчан, тадбиркор кишигина бундай вазифани муваффақиятли уддалай олади.

«Оқ олтин» ишқида ёнувчи Жўра ака бошлиқ бригада аъзолари ўтган йили 105 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 26,2 центнер ўрнига 32,5 центнердан ҳосил олдилар. Қарийб 90 процент пахта машиналар билан териб олинди. Партия ва ҳукуматимиз бригадирнинг кўп йиллик меҳнатини назарга олиб, уни «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотлади.

Шу кунларда Жўра ака Бердиев бошлиқ бригада аъзолари 35 центнерлик хирмон учун қизғин кураш бошлаб юбордилар.

Ш. НУРАЛИЕВ.

# САНЪАТКОРЛАР

## КОЛХОЗЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Оққўрғон район маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари ўз территорияларидаги колхоз ва совхозларда тез-тез бўлиб туришади. Улар ўзларининг жозибали қўшиқ ва куйлари билан район меҳнаткашларини хушнуд этаётирлар. Тўгаракка 30 дан ортиқ ҳаваскор жалб этилган. Уларнинг репертуарлари хилма-хил бўлиб, ўзбек, қозоқ, татар, рус ва бошқа миллатларнинг ўйин ва қўшиқлари билан бойитилган.

Яқинда ҳаваскорлар Ҳамид Олимжон номли, Куйбишев номли, «Победа», «Москва» колхозларида ва «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозларида бўлишиб, катта программада концерт бериб қайтишди. Ансамблнинг бадиий раҳбари С. Нуллибоев бу ишга сидқидилдан киришган. Эндиги навбат, — дейди у, — чорвадорлар ҳузурига боришдир. Узоқ яйловлардаги чорвадорларга ҳам турли программаларда концерт кўрсатиб маданий хизмат қилишга ансамблимиз аъзолари аҳд қилган. Эрта-индин чорвадорлар ҳузурига боришга тайёргарлик кўряпмиз.

## „КОММУНИСТИК ПАРТИЯ МАНИФЕСТИ“нинг 125 ЙИЛЛИГИГА

# ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗ АСАР

Ижтимоий тараққиётда ишчилар синфининг етакчи ва раҳбар куч эканлиги тўғрисидаги таълимот марксизм-ленинизмнинг пойдевори ҳисобланади. Бу таълимот илк бор бундан 125 йил муқаддам К. Маркс ва Ф. Энгельс томонидан «Коммунистик партия манифести»да илгари сурилган. Илмий коммунизмнинг биринчи программ ҳужжати бўлган мазкур асар ишчилар ташкилоти — «Коммунистлар союзи» иккинчи конгрессининг топшириғига биноан, К. Маркс ва Ф. Энгельс томонидан 1847 йилнинг охири ва 1848 йилнинг бошларида ёзилиб, шу йилнинг февраль ойида нашрдан чиққан эди. «Коммунистик партия манифести» меҳнаткашлар оммасини капитал зулмидан озод қилиш, ишлаб чиқариш қуролларига бўлган хусусий мулкчиликни тугатиш, кишини киши томонидан эксплуатация қилишни буткул йўқотадиган янги ижтимоий тузум учун кураш йўлини ёритувчи асар сифатида юзага келди.

Инсоният томонидан яратилган гениал асарлар қаторига кирувчи «Коммунистик партия манифести» ҳақида доҳиймиз В. И. Ленин: «Бу асарда янгича дунёқараш, яъни ижтимоий ҳаёт соҳасини ҳам ўз ичига олган изчил материализм, тараққиёт тўғрисидаги энг мукаммал ва чуқур таълимот бўлган диалектика, синфий кураш назарияси ва янги коммунистик жамият ижодчиси бўлган пролетариатнинг оламшумул-тарихий революцион роли тўғрисидаги назария доҳиёна бир суратда аниқ ва равшан баён этилган» (Асарлар, 21-том, 36-бет), — деб таъкидлаган эди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс «Коммунистик партия манифести»да инсоният тафаккури тараққиётида биринчи маротаба ишчилар синфига буржуазия ҳокимиятини ағдариш, капитал зулмига чек қўйиб, янги, социалистик жамият қуриш учун курашнинг ҳақиқий йўлини баён этдилар; капитализмнинг ҳалокати ва пролетариатнинг ғалаба қилиши муқаррарлигини илмий равишда асослаб, социализмни хаёлий тасаввурлардан фанга айлантирдилар.

«Коммунистик партия манифести»да синфий кураш антагонистик жамиятлар тараққиётининг ҳаракатлантирувчи кучи эканлиги аниқ баён этилгандир. «Ҳур ва қул, патриций ва плебей, помешчик ва крепостной, уста ва халфа, қисқаси — золим ва мазлумлар ўртасида доим антагонизм бўлиб келди, улар ҳар доим гоҳ яширин, гоҳ очиқ суратда бир-бирига қарши кураш олиб борди; бу кураш ҳар сафар жамият тузумини революцион асосда бошқатдан қуриш билан ёҳуд курашувчи синфларнинг умумий ҳалокати билан тугади». (К. Маркс ва Ф. Энгельс, «Коммунистик партия манифести». Ўздавнашр, 1963, 34-бет).

Буржуа жамияти ҳам антагонистик формацияларга хос бўлган синфий зиддиятларни еча билмади. Очиқдан-очиқ эксплуатацияга асосланган буржуа тузуми — мазкур жамиятни ҳалокатга олиб борадиган революцион синф — пролетариатни вужудга келтирди. Буғ қуввати билан ишлайдиган машина ва механизмларнинг кўпайиши, товар ишлаб чиқаришнинг ортиши ҳамда жаҳон бозорининг вужудга келиши — ишчиларнинг буржуазия томонидан эксплуатация қилинишини янада кучайтирди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс материалистик диалектика қонунларига асосланган ҳолда жамият тараққиётини анализ қилиб, буржуазияга қарши турган барча синфлардан фақат пролетариатгина ҳақиқий революцион синф эканлигини, ишчилар синфи коммунистик жамиятнинг ижодкори ва етакчи кучи эканлигини илмий равишда асослаб, тушунтириб бердилар.

Ижтимоий тараққиётда пролетариатнинг етакчи куч эканлиги ҳақидаги марксча таълимотнинг вужудга келишининг ўзи капиталистик ишлаб чиқариш усулининг маҳсули бўлган ишчилар синфининг шаклланиши билан белгиланади. Капиталистик тузумнинг асосий синфлари бўлган буржуазия ва пролетариат бир-бири билан боғланган ва бир-бирини инкор этадиган синфлар бўлиб, булар орасидаги кураш, албатта, буржуазиянинг ҳалокати ва пролетариатнинг ғалабаси билан тугайди.

Ишчилар синфининг буржуазияга қарши кураши дастлабки пайтларда, аксарият, стихияли характерга эга бўлса, кейинчалик бу кураш онгли равишда олиб бориладиган бўлди. К. Маркс ва Ф. Энгельс томонидан революция воситаси билан барча меҳнаткашларни капитал зулмидан озод этиш, капитализмни тугатиб, унинг ўрнига социалистик жамиятни барпо этиш каби буюк ишда ишчилар синфининг етакчи роль ўйнаши ҳақидаги таълимотнинг яратилиши буржуа тузумига қарши курашда пролетариатни ўткир маънавий қурол-га эга қилди. Ижтимоий тараққиётда ишчилар синфининг тутган етакчи ўрни тўғрисидаги марксистик таълимот ҳақида В. И. Ленин: «Маркс таълимотида энг асосий масала — социалистик жамиятни яратувчи пролетариатнинг бутун дунёда тарихий аҳамиятга эга бўлган ролини аниқлашдан иборатдир». (Асарлар, 18-том, 628-бет) — деб ёзган эди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс ишчилар синфи тимсолида хусусий мулк ва эксплуатация қилишнинг ҳар қандай шаклини йўқотиб, социалистик жамият барпо қилишдан манфаатдор бўлган, ўзини озод қилиш билан бирга, барча инсониятни ижтимоий ва миллий зулмдан халос қилишга қодир бўлган революцион синфни кўрдилар.

Ишчилар синфининг хусусий мулки йўқлиги, пролетариатни хусусий мулкни тугатиб, уни ижтимоий мулкка айлантиришдан манфаатдор бўлган ижтимоий кучга айлантиради, чунки бунда ишчилар синфи ўз кишанларидан бошқа ҳеч нарсани йўқотмайди. Шу билан бирга К. Маркс ва Ф. Энгельс «Коммунистик партия манифести»да ишчилар синфи барча эзилганлар ва хўрланганларнинг интилиш ва манфаатларини ҳимоя қилгани учун ҳам унинг манфаатлари деҳқонлар ҳамда жамиятнинг бошқа табақалари манфаатлари билан мос келишини, шунинг учун ҳам пролетариат барча эзилганлар билан иттифоқ бўлиб, капитализмга қарши курашувчиларнинг етакчи кучи бўла олишини баён этдилар.

Пролетариат доҳийлари К. Маркс ва Ф. Энгельс ишчилар синфига революцион назария билан қуролланган партия раҳбарлик қилган тақдирдагина пролетариат ўзининг оламшумул-тарихий вазифасини ҳал қилиши мумкинлигини таъкидладилар.

Ишчилар синфининг янги ижтимоий тузумнинг ижодкори эканлиги ҳақида «Коммунистик партия манифести»да баён қилинган фикрлар бизнинг мамлакатимиз тарихида яққол исботланди. Деҳқонлар билан мустаҳкам иттифоқда бўлган ишчилар синфи Россияда чоризмни ағдариб, ишлаб чиқариш қуролларига бўлган хусусий мулкчилик ва кишини киши томонидан эксплуатация қилинишига буткул чек қўйиб, янги социалистик жамиятни барпо этди. Бунда ишчилар синфига революцион назария билан қуролланган, В. И. Ленин бошчилигидаги Коммунистик партия раҳбарлик қилди.

Ишчилар синфининг жамиятда тутган етакчи роли социализм ва коммунизм қуриш даврида янада ошиб боради. Мамлакатни индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш ҳамда маданий революцияни амалга ошириш каби буюк ишларда ишчилар синфи халқ оммасига раҳбарлик қилди. СССРда социализмнинг тўла ва узил-кесил ғалабаси таъминланган, пролетариат диктатурасидан умумхалқ давлат шаклига ўтилаётган ҳозирги даврда ҳам ишчилар синфи ижтимоий тараққиётнинг етакчи кучи бўлиб қолмоқда.

Ишчилар синфининг социализм давридаги етакчилик роли коммунизм қуриш вазифаларини ҳал этишда, халқнинг барча кучларини бирлаштиришда ўз ифодасини топмоқда. Ҳозирги давр ишчилар синфининг манфаатлари бутун меҳнаткашларнинг манфаатига айланганлиги, ишчиларнинг революцион идеологияси бўлган марксизм-ленинизм халқ оммасининг идеологиясига айланганлиги, ишчилар партияси бўлган — Коммунистик партия бутун меҳнаткаш халқ оммасининг манфаатларини ифодаловчи партияга айланганлиги ҳамда ишчилар синфи жамиятимиздаги барча меҳнаткашларнинг ижтимоий-сиёсий ва маънавий бирлигини мустаҳкамловчи куч бўлиб майдонга чиққанлиги билан характерланади.

Коммунистик жамиятнинг пойдевори қурилаётган ҳозирги даврда совет халқи ва унинг авангарди бўлган ишчилар синфи олдида коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини коммунистик ишлаб чиқариш муносабатларига ўсиб ўтишини таъминлаш ҳамда коммунизм даврида яшайдиган ақлий жиҳатдан етук, жисмоний жиҳатдан бақувват, эскилик, жумладан, диний сарқитлардан озод бўлган янги кишини тарбиялашдек улуғвор вазифалар турибди.

Коммунизм миллионлаб кишиларнинг — ишчилар, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг меҳнати билан барпо этилади. Бизнинг жамиятимизда ишчилар синфининг етакчи роли унинг коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдаги алоҳида ўрни, яъни ишлаб чиқариш воситаларини вужудга келтириши билан изоҳланади. Саноатни автоматлаштириш, қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаш, халқ хўжалигини химиялаштириш, энергия ва материалларнинг янги турларидан кенг фойдаланиш — буларнинг ҳаммаси ишчилар синфининг меҳнати билан боғлангандир.

Коммунизм қуриш жараёнида ишчилар синфи миқдор ва сифат жиҳатдан тобора ўсиб бормоқда. Совет ҳокимияти йилларида ишчилар синфининг сони 6 баравар кўпайиб, ҳозирги кунда 65 миллион кишини ташкил этади; уларнинг учдан икки қисми саноат ишчиларидир. Ишчилар синфининг сони ўсиши билан бирга, уларнинг илмий-техник ва маданий савиялари ҳам ўсиб бормоқда. Ишчиларнинг профессионал маҳорати, умумий маданияти ва сиёсий активлиги ортмоқда. Коммунистик партия томонидан олиб борилаётган ғоявий иш ишчилар синфининг сиёсий онги ва активлигининг ўсишига олиб келмоқда. Бу ишчиларнинг давлат ҳокимияти фаолиятида қатнашишда ҳамда КПСС сафларидаги ишчилар сонининг ошишида ўз ифодасини топмоқда. Партиянинг XXIII съездидан XXIV съездига қадар бўлган даврда партия сафига қабул қилинганларнинг ярмидан кўпроғи, яъни 1 миллион 600 минг киши ишчидир. Партия қурилишидаги бундай йўл партиямиз моҳиятига ҳам, ишчилар синфининг жамиятимизда тутган ўрни ва ролига ҳам тўла мос тушади. Ҳозирги даврда мамлакатимиз ишчиларининг ҳар ўнтадан биттаси шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзосидир.

Ишчилар синфининг сиёсий активлиги давлат ҳокимияти органларида актив иштирок этишида ҳам кўзга ташланмоқда. Саккизинчи чақириқ СССР Олий Совети депутатларининг 31,7% ни, 1971 йилнинг июнь ойида сайланган маҳаллий Советлар депутатларининг 36,5% ни ишчилар ташкил қиладилар.

Республикамизнинг ўн минглаб ишчилари ўз меҳнат коллективларида катта ижтимоий-сиёсий иш олиб бормоқдалар. Республика партия ташкилотида ишчилар 32% ни ташкил қилади. 1970 йилда партия аъзолигига кандидат қилиб олинганларнинг 41,5% ни, 1972 йилда эса 45% ни ишчилар ташкил қилди. Раҳбар партия ташкилотларида улар 17% ни ташкил қиладилар. Илғор ишчилар саноат, қурилиш ва транспортдаги партия ташкилотларида секретарлик лавозимида ишламоқдалар. 24 мингдан зиёд ишчи республика Олий Советига ва маҳаллий Советларга депутат қилиб сайланганлар.

Ҳозирги замон буржуа идеологлари ижтимоий тараққиётда ишчилар синфининг етакчилик роли ортиб бориши тўғрисидаги марксча таълимотни инкор қилишга ёҳуд уни бузиб кўрсатишга уринмоқдалар. «Халқ капитализми», «социал стратификация», «социал мобиллик», «ялпи роҳат-фароғат давлати», «ягона индустриал жамияти», «янги ўрта синф», «янги технологик синф», «ўсиш босқичлари» каби бир қанча буржуа назарияларининг авторлари ҳозирги капиталистик жамиятда ишчилар билан буржуазия ўртасидаги антагонистик зиддиятларнинг гўё йўқолиб бораётганлигини исботламоқчи бўладилар. Агар «янги технологик синф», «янги ўрта синф» назариясининг тарафдорлари ҳозирги замон фан-техника тараққиёти туфайли ишчилар синфи ўз ўрнини хизматчилар, интеллигенция вакилларига бўшатиб бермоқда,— деб жар солсалар, «ягона индустриал жамият» назариясининг идеологлари эса ҳозирги ривожланган капиталистик мамлакатларда умуман синфлар мавжудлигини, буржуазия билан пролетариат ўртасида синфий кураш бораётганлигини инкор қилишгача бориб етмоқдалар. Масалан, ғарбий германиялик социолог Гельмут Шельсинг фикрича, ГФРда охирги ўн йилликлардаги саноатнинг тараққиёти жамиятнинг социал структурасини ўзгартириб юборган эмиш.

Айрим буржуа файласуф ва социологлари синфий адоват мавжуд бўлган Маркс даври, страталар, социал гуруҳларнинг ҳамкорлиги билан алмашинди, деб аюҳаннос солмоқдалар. Улар синфий кураш тўғрисидаги Маркс таълимоти гўё тарих томонидан тасдиқланмаганлиги туфайли, ишчилар синфининг ижтимоий тараққиётдаги етакчи роли тўғрисидаги марксча назария ҳам ўз кучини йўқотди, деб исботлашга ҳаракат қилмоқдалар. «Янги сўллар»нинг вакили Г. Маркузенинг даъвосича, гўё ғарбдаги ишчилар синфи капиталистик система ичида ёйилиб, тарқалиб кетганлиги, ўзининг революцион руҳини йўқотганлиги туфайли, ҳозирги жамиятнинг революцион, ҳаракатланувчи кучи интеллигенция ва айниқса, студент-ёшлар эмиш.

Биз яшаб турган давр буржуа идеологлари тасвирлаганидек, ишчилар синфининг активлиги пасайиб бораётганлиги билан эмас, балки аксинча, пролетариатнинг революцион шижоати ўсиб бораётганлиги билан характерланади. Капиталистик мамлакатлардаги оммавий иш ташлаш ва забастовкалар сонининг тобора ўсиб бораётганлиги ишчилар синфининг капитал ҳукмронлигига қарши кураши кучайиб бораётганлигининг ёрқин далилидир. Масалан, 1971 йилда ривожланган капиталистик мамлакатлардаги иш ташловчиларнинг сони 48 миллион кишини ташкил этди, бу 1959 йилдагига қараганда уч баравар кўпдир. Англия, Япония, Италия ишчиларининг ялпи иш ташлашлари пролетариат ўзининг асосий зарбасини давлат-монополистик капитализмнинг ҳукмронлигига қарши қаратаётганлигидан далолат беради.

Буржуа идеологиясининг пролетариатни жамиятнинг бошқа табақалари орасида ёйилиб, йўқолиб бораётганлиги тўғрисидаги фикрларига қарама-қарши ўлароқ, ишчилар ҳозирги капиталистик жамиятнинг революцион синфи бўлиб қолмоқда. Агар асримизнинг бошида 30 миллионга яқин саноат ишчилари бўлган бўлса, ҳозир уларнинг сони 570 миллион кишига етиб, моддий ва маънавий бойликларнинг асосий ижодкорлари сифатида майдонга чиқмоқдалар.

Ишчилар ҳаракатининг ҳозирги тараққиёти пролетариат капиталистик мамлакатлардаги демократик, антиимпериалистик ва революцион курашнинг асосий ташкилотчиси эканлиги тўғрисида Коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилдаги Кенгаши материалларида олға сурилган фикрнинг тўғрилигини яна бир карра исботлади.

Шундай қилиб, ишчилар синфининг ижтимоий тараққиётдаги оламшумул-тарихий роли тўғрисидаги марксча таълимот тарих томонидан тўла тасдиқланди. Ишчилар синфининг сон жиҳатдан кўпайиши, унинг маънавий тараққиёти, ишчилар синфининг авангарди бўлган коммунистик партиялар мавқеининг янада мустаҳкамланиши пролетариатнинг жамиятдаги етакчилик ролини оширмоқда.

Ишчилар синфининг ижтимоий тараққиётдаги етакчилик ролининг тобора ортиши: биринчидан, пролетариатнинг социалистик ва коммунистик қурилиш ишларига раҳбарлиги, жаҳон социалистик системасининг янада мустаҳкамланиши; иккинчидан, ривожланган капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфининг жамиятнинг бошқа синфларини бирлаштирган ҳолда, барча меҳнаткашларнинг йирик монополияларга қарши олиб бораётган курашига раҳбарлигининг ошиши; учинчидан, ишчилар синфининг миллий-озодлик ҳаракатидаги ролини ортиб бораётганлиги билан изоҳланади.

«Коммунистик партия манифести дунёга келган даврда ишчилар синфи ўзининг дастлабки қадамларини аста-секин қўяётган эди. Лекин шу даврнинг ўзидаёқ пролетариат доҳийлари К. Маркс ва Ф. Энгельс ишчилар синфини жамиятни революцион тарзда қайта қуришга қодир бўлган етакчи куч деб билган эдилар. «Коммунистик партия манифести»нинг 125 йиллиги нишонланаётган ҳозирги даврда ишчилар синфи давримизнинг асосий кучига айланди. Пролетариатнинг жамиятда тутган етакчи роли ва революцион ҳаракати туфайли коммунизм Европада оралаб юрган шарпадан ижтимоий тараққиётнинг етакчи факторига айланди. Октябрь социалистик революцияси натижасида Россияда биринчи пролетариат диктатурасининг ўрнатилиши, жаҳон социалистик системасининг ташкил топиши ва тараққий қилиши, Осиё, Африкадаги миллий-озодликка эришган бир қанча халқларнинг нокапиталистик тараққиёт йўлидан комил-ишонч билан бораётганликлари «Коммунистик партия манифести» ғояларининг жаҳоншумул-тарихий ғалабасидан дарак беради.

Р. ШОКИРОВА.
**Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий ходими.**

# РАҚСЛАР ГУЛДАСТАСИ

Ўзбекистон халқ артисти, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотининг лауреати Бернора Қориева ўзбек аёллари орасидан етишиб чиққан қалдирғоч балеринадир. Юксак санъат сирларини мукаммал эгаллаган талантли рақкосанинг баркамол ижоди талабчан томошабинлар қалбини бениҳоя мафтун этиб келмоқда, ҳаммада бирдек завқ-шавқ уйғотмоқда.

Тошкент хореография билим юртини муваффақиятли тугатиб, катта санъат даргоҳига қадам қўйган Бернора ўзининг бутун куч ва ғайратини, бутун маҳоратини ўзбек балетининг равнақи йўлига бахш этиб келмоқда. Ижодий изланиш унинг доимий ҳамроҳи. Москвадаги Большой театр ҳузуридаги хореография мактабида ўқиб, етакчи санъаткорлар раҳбарлигида балет санъатининг мураккаб томонларини чуқур ўрганди, билимини оширди. Мана ўн йилдирки, Алишер Навоий номли ўзбек давлат академик Катта театр саҳнасида ўз санъатини маҳорат билан намойиш этмоқда, ўзига хос ажойиб образлар яратмоқда. Бу образлар ўзбек балет санъати зарварағига олтин ҳарфлар билан битилди. Аданнинг «Жизель» балетидаги Жизель, Чайковскийнинг «Оққуш кўли» балетидаги Одетта-Оделия, Хачатуряннинг «Спартак» балетидаги Тригия образлари айниқса тўлақонли ва жозибали чиққан.

Моҳир санъаткор муносиб шогирдлар етиштириш борасида ҳам ҳормай-толмай ишлаб келмоқда. Бернора Қориева тез-тез хореография билим юрти талабаларининг меҳмони бўлиб туради. Билим даргоҳида таҳсил кўраётган ёшларга балет санъатининг сирлари ҳақида ҳикоя қилади, юксак рақс маҳоратига эришиш йўл-йўриқлари хусусида фикр юритади.

— Менинг муваффақиятларимда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Виталий Васильевнинг катта ҳиссаси бор, — дейди балерина.

Чиндан ҳам шундай. Бернора ва Виталий хореография билим юртини бирга ўқиб битиришди. Шу йиллар мобайнида улар йигирмага яқин балет асарида етакчи ролларни ижро этишди. Ҳар бир образни жозибали ва таъсирчан ижро этишда улар ҳамкорликда иш олиб боришмоқда. Виталий Васильев кўп йиллик самарали хизматлари учун Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотини олишга сазовор бўлган.

Бу моҳир санъаткорлар чет эллик томошабинларга ҳам яхши таниш. Улар СССР Большой театри артистлари билан бирга Англияда ижодий сафарда бўлиб, катта шуҳрат қозонишди. Латин Америкаси мамлакатларига уюштирилган гастролларда қатнашишди. Ҳиндистон, Бирма, Сурия, Ливан, Голландия санъат ихлосмандлари меҳмонлар маҳоратига таҳсинлар ўқишди.

Юқорида номлари эслаб ўтилган санъаткорларнинг камолотга эришувида республика халқ артисти Дилбар Абдураҳмонованинг ҳам муносиб меҳнат улуши бор. Бернора ва Виталийлар ижро этган кўплаб балет асарларига Дилбар Абдураҳмонова дирижёрлик қилди. Улар доим бирга меҳнат қилиб, бирга изланишади, томошабинларга яхши манзур бўларли гўзал рақслар яратиш борасида биргаликда курашишади.

Куни кеча Алишер Навоий номли ўзбек Давлат академик Катта театрида ана шу уч санъаткорнинг ижодий кечаси бўлиб ўтди. Бернора Қориева ҳамкасби Виталий Васильев билан «Тановор», «Оққуш кўли», «Спартак», «Боғчасарой фонтани» балетларидан рақслар намойиш этди. Унга Дилбар Абдураҳмонова дирижерлик қилди.

Кеча қатнашчилари катта маҳорат билан ижро этилган ролларни зўр мамнуният билан, қарсаклар чалиб кутиб олишди. Саҳна анвойи гуллар билан тўшалди. Бу халқимизга ажойиб рақслардан катта гулдаста ҳадя этган санъаткорларга бебаҳо туҳфа эди.

Ҳ. НОСИРОВ,
И. ЮСУПОВ.

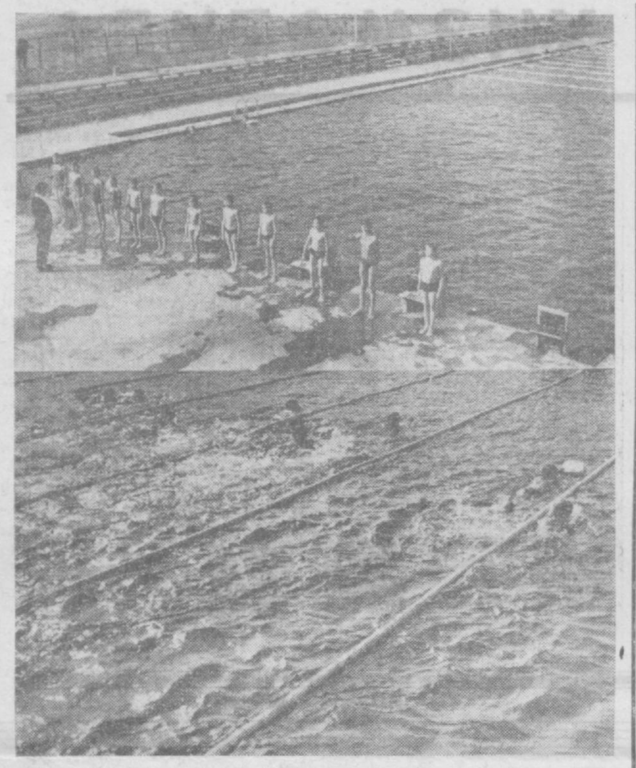

ОЛМАЛИҚ шаҳрида қиш вақтида иситиб туриладиган очиқ сув ҳавзаси бор. Бу ерда болалар спорт мактаби ташкил қилинган. Сув ҳавзасига кўплаб шаҳар аҳолиси келиб туради. Бу ерда сув спорти ишқибозларига кечқурунлари ҳам хизмат кўрсатилади. Суратда: болалар спорт мактабида машғулотлар давом этмоқда.

Г. ПУН фотоси, (ЎзТАГ).

# ФАРЗАНД СОҒИНЧИ

Жимжитлик ҳукмрон... Борлиқ уйқуда,
Тун бағрини ёриб, отаётир тонг.
Оромбахш сукутни бузиб ногаҳон,
Қулоққа чалинар йиғидай оҳанг...

Ким у йиғлаётган зебо саҳарда?!
Лаззатли уйқусин тарк этолган ким?
Қулоқ соларканман таниш овозга,
Оғир ўйга чўмиб, бир зум қолдим жим.

Ҳа, ўша... Жамила! Қўшни қизчаси,
Дилбар овозидан танидим уни.
Яна йиғлаётир бечора гўдак,
Уйқудан кўз очиб йиғлар ҳар куни.

«Қайдасиз адажон, нега телмайсиз!..»
Дея зорланади бийрон тиллари.
«Телақолинг, телинг, сизни соғиндим!»
Ёлборади қизча... вайрон диллари.

Гоҳо, йиғлар қизча бор овоз билан,
Гоҳо тиниб қолар чарчаб йиғидан.
Сўнгра яна бошлар йиғисин гўдак,
Ув тортар, ҳўрсинар алам тиғидан.

Дўмбоқ юзларини тонг билан ювиб,
Ёш оқар ҳар куни гувоҳ бўламан.
Унинг қўнғироқдай овозин тинглаб,
Роса эзиламан, ғамга тўламан.

Бир йил бўлди тўлиқ, жажжи Жамила,
Нигоҳи жовдираб доим пойлар йўл.
Севган адажони келмагач, хуноб,
Кўз ёшидан енглар бўлар жиққа ҳўл.

Билмас, бойиси не?... Унинг адаси,
Ойиси икковин ташлаб кетибди.

Икки пок юракни тепкилаб, доғлаб,
Қоп-қора кўзларни ёшлаб кетибди.

Таскин билан ўзин босар ойиси,
Қизча адасини қўймас тилидан.
Эслайди ўнгида, уйқусида ҳам,
Гоҳ сўрар ўртоғи — митти Гулидан.

Ҳамон йиғлаяпти чорлаб Жамила,
Эшитмасноласин... қайда адаси?
Чидаб бўлмас унинг илтижосига,
Кўкка кўтарилар қизча нидоси.

Адасин сўроқлар қушлардан, ҳатто,
Руҳсорин излайди эсган сабодан.
«Кўрмадингми менинг адажонимни?»
Жавоб кутар ойдан, мовий самодан.

...Қайдасан, Жамила излаган ота?!
Ботган ой ҳам чиқар, сен-чи, эй номард!
Нораста фарзанднинг мурғак қалбини,
Титратиб қўйдинг-ку, мисли кузги барг.

Тезроқ кел, жадалла, югур, бор бўлсанг!..
Қизчангнинг кўзлари ёшга тўлмасин.
Йўлларингни пойлаб, муштоқ, интизор,
Ҳазон бўлган турфа гулдай сўлмасин.

Лаънатга қолмайин десанг абадий,
Шошил, меҳрингга зор боланг кутмоқда.
Севги ҳарорати ҳали сўнмаган,
Вафодор санаминг — лоланг кутмоқда.

...Одамлар! Ҳеч қачон зебо саҳарда,
Фарзанд бўзламасин, отасин излаб.
Кулгилар порласин гул дудоқларда,
Фарзандлар уйғонсин меҳрдан сўзлаб!...

Раҳимберди УМАРОВ.

## БАҲОР МАНЗАРАСИ

Гулдуради момақалдироқ,
Ёмғир ёғди роса тинмайин.
Баҳорлиги эсга тушгандек,
Қуёш чиқди аста жилмайиб.
Эҳ, табиат, ғоят гўзалсан,
Мўъжизада ўзингсан якка
Ухшаб кетдинг лекин шу тобда,
Инғлаб туриб кулган гўдакка.

* * *

## ТЎРТЛИК

Эҳтиоссиз юракни демаслар
юрак,
Эътиқодсиз ғояни демаслар
юксак.
Эзгулик ёр бўлган, инсон
орзуси,
Доимо ушалган, ушалур бешак.

Ҳамидулла ИСМАТОВ.

## СПОРТ

### ПЕШҚАДАМ УСТИДАН ҒАЛАБА

Сафардан қайтиб келган Тошкентнинг «Спартак» хоккейчилари қолган ўйинларнинг ҳаммасини «Юбилей» спорт залида ўтказадилар. Улар утган куни шарқий зона пешқадами — Нижний Тагилнинг «Спутник» командасини қабул қилдилар. Спартакчилар кучли рақибга қарши кўтаринкилик билан ўйнаб, 4:1 ҳисобида ғолиб чиқишга муваффақ бўлишди. Кеча бу икки команда қайтадан куч синашди.

### ВОЛЕЙБОЛЧИЛАР УЙНАМОҚДА

Бердянск шаҳрида «А» класси биринчи лига эркаклар волейбол командалари ўртасида СССР чемпионатининг иккинчи тур ўйинлари бўлмоқда. Тошкентнинг «Динамо» волейболчилари бу ердаги биринчи ўйинни ленинградлик клубдошларига қарши ўтказиб, 0:3 ҳисобида ютқазган эдилар. Иккинчи ўйинда ҳамшаҳарларимиз рақиби Вильнюснинг «Куро-аппаратура» командаси бўлди. Бу учрашувни тошкентлик волейболчилар 3:0 ҳисобида ўз фойдаларига ҳал қилдилар. Мусобақалар давом этмоқда.

### УНИВЕРСИАДАГА НОМЗОДЛАР

Шу йил август ойида Ватанимиз пойтахтида тўрт мингдан ортиқ спортчи жаҳон студентлари ўйинлари — «Универсиада-73»га келадилар. Йилнинг энг катта бу мусобақасига тайёргарлик қизиб кетди. Мусобақа ташкилотчилари ҳам, унда иштирок этиш иштиёқида бўлган спортчилар ҳамтиним билишмаяпти. Республикамиздан студентларнинг бу катта мусобақасига 12 вакил номзод қилиб олинди. Ўзбекистон спорт шарафини Бутуниттифоқ ва халқаро мусобақаларда бир неча бор муносиб ҳимоя қилган гимнастикачи Эльвира Саъдий, сузувчи Сергей Конов, эркин курашчилар Энвер Абдурамазов, Айдар Мустафоев, Владимир Асташов, классик курашчилар, Анатолий Давлатов, Валерий Цой, Бахтиёр Омиров, баскетболчи Рашид Абелянов, қиличбоз Собир Рўзиев, волейболчи Вера Дуюновалар мамлакатимиз терма командалари составига киритилдилар.

# ДУНЁ ОВОЗИ
## чет эл хабарлари

### ТЕЛЬ-АВИВНИНГ БЕЗОРИЛИГИ

ҚОҲИРА, 22 февраль. (ТАСС). 21 февраль куни Ливия авиация компаниясининг Триполи — Қоҳира маршрути бўйлаб сафарга чиққан граждан самолётини Исроил ҳарбийлари уриб туширган эди. Ана шу янги жиноятнинг тафсилотлари бу ерда маълум бўлди.

Ичида юздан ортиқ йўловчи бўлган бу самолёт об-ҳаво ёмон бўлганлиги сабабли йўлидан адашиб кетиб, Исроил босқинчилари оккупация қилиб олган Синай ярим ороли тепасига келиб қолганида Исроилнинг 4 та қирувчи самолёти унга ҳужум қилди. «Ал-Ахбор» газетасининг ёзишича, самолёт командири, миллати француз, учувчи исроилликлар самолётга ўт очганлигини Қоҳира аэропортига хабар қилишгагина улгурди, шундан кейин у билан алоқа узилиб қолди».

Исроилликлар ҳеч бир сабабсиз қилган ана шу ҳужум натижасида граждан самолёти йўловчиларидан 70 дан ортиқ киши, шу жумладан аёллар ва болалар ҳалок бўлди. Исроил қузғунлари ўлдирган кишилар орасида Ливия гражданларидан сал кам 50 киши, шу жумладан, Ливия Араб Республикасининг собиқ ташқи ишлар министри Солиҳ Масъуд Буесир, шунингдек мисрликлар, ливанликлар, сурияликлар бор эди.

Миср расмий вакилининг бу ерда берган баёнотида шу нарса таъкидлаб ўтиладики, Исроил қароқчилари бу жиноятни «атайлаб ва била кўра туриб» қилдилар.

### ПОРТЛАШ НАТИЖАСИДА ҲАЛОК БЎЛДИЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 22 февраль. (ТАСС). Пенсильвания штатининг Куперсбург шаҳридаги уй-жой биноларидан бирида газ қувурининг портлаши натижасида икка киши ўлди, 22 киши оғир жароҳатланди. Шу куни бу уйда газ қувури ремонт қилинган эди. Портлашдан сўнг ёнғин бошланиб, шу бинога яқин турган бошқа икки уйни ҳам аланга чулғаб олди.

### ҚУРҒОҚЧИЛИК ОҚИБАТИ

БОГОТА, 22 февраль. (ТАСС). Ҳаво ғоят иссиқ келиб, қурғоқчилик бўлганлиги натижасида Колумбиянинг қишлоқ хўжалиги уч юз миллион песо миқдорида зарар кўрди.

Кўпгина районларда шоли ва маккажўхори қовжираб кетиб, ёнғинлар бошланди. Асосий чорвачилик маркази Сан-Мартин районида моллар нобуд бўла бошлади.

Баъзи шаҳарларда сувнинг етишмаётганлиги сезилиб турибди.

### ҲУКУМАТ ТАДБИРЛАРИ

ЛИМА. (ТАСС). Перу ҳукумати хусусий саноат корхоналарининг фаолияти устидан назоратни кучайтириш чораларини кўрмоқда. Қабул қилинган декретга мувофиқ, саноат ва савдо министрлиги ишлаб чиқаришни назорат қилиб туриш учун саноатнинг асосий тармоқларига қарашли корхоналарга ўз вакилларини юбориб туради. Министрлик вакилларига корхоналарнинг барча ҳужжатларини кўриб чиқиш ҳуқуқи берилади.

ЖАНУБИЙ АФРИКА республикаси аҳолиси ўртасида апартеид сиёсатига қарши ҳаракат кучайиб бораётганидан қўрққан Претория расист маъмурлари қуролли кучларни кўпайтирмоқдалар. Ана шу мақсадда сўнгги йилларда Жанубий Африка республикасида қуролли кучлар миқдори икки марта зиёд ошди. Суратда: расист калла кесарлар ҳарбий тайёргарликдан ўтмоқдалар. КАМЕР ПРЕСС — ТАСС фотоси.

МИТТИ ҲИКОЯ

### ЭГРИ ҚЎЛ

Акром 3-синфда ўқиса ҳам қизил изтопарлар тўгарагига фаол қатнашиб туради. Бугун хурсанд бўлиб Ҳайдар аканинг ёнига борди.

— Амаки, сиз ҳам анави, ҳалиги... Катта урушда бўлганмисиз?

— Йўқ, ўғлим, биз урушда бўлмаганмиз.

— Бўлмаса қўлингиз қатда яраланган?

— Қўлим соппа-соғ, ўғлим, жин ҳам ўргани йўқ.

— Ҳалиги нега бўлмасам кеча кечқурун дадам сиздан гўшт олиб борганларида, ойим Ҳайдар ака ўзлари яхши-ю, қўллари эгрироқда, дедилар.

Ҳайдар ака ҳаммасини тушунди шекилли қизариб кетди. Нима дейишини билмай дудуқланди;

— Ҳа, ҳа, бир қўлимни гўшт майдалаётганда пичоқ кесиб кетган эди. — У беихтиёр қўлини пештахта панасига олди.

Ж. МАМАТОВ,
Т. МЕЛИҚУЛОВ.

### БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

✦ Пишираётган суюқ ошингизнинг тузи бироз баландроқ бўлса, қозонга артилган икки дона картошка ва бир неча бўлак қаттиқ нонни 10 минут чамаси солиб қўйинг. Шунда таомнинг тузи жойига келиб қолади.

✦ Ўтмасланиб қолган пичоқни ярим соат чамаси намокобга солиб қўйиб, сўнг чахласангиз тез ўткир бўлади.

✦ Янги тухум намокобда чўкади, палағдаси эса чўкмайди.

✦ Агар туздонга бир неча дона гуруч ташлаб қўйсангиз, туз қуруқ сақланади.

✦ Шерсть кийимларнинг ялтираб тақир бўлиб кетган жойларини нўхат қайнатилган сувга ҳўлланган шчётка билан чўтkаланса аввалги ҳолига қайтади. Фақат сувни докадан сузиб ўтказиш керак.

✦ Дераза ойналаридаги оҳак, замаска қолдиқларини сирка билан артилса, тез тоза бўлади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

# Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАГИ КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАР ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ОРГАНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

деҳқончилик, агротехника, чорвачилик, ветеринария, сабзавотчилик бўйича, янги қишлоқ хўжалик техникаси, ана шу техникадан фойдаланиш, уни сақлаш ва ремонт қилиш бўйича қишлоқ хўжалиги мавзуидаги фильмларнинг бой фондига эга.

«ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ» киножурналлари ва бошқа хроникал фильмлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида қўлга киритилган ютуқлар ва янгиликлар, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этиш, қишлоқ хўжалик илғорлари тўғрисида ҳикоя қилади.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ФИЛЬМЛАРИНИ КЎРИНГ.

Келажак ҳосилга асос солинаётган ҳозирги кунларда бу фильмлар юқори ҳосил олишни таъминлашда катта ёрдам беради.

Чорвачилик ва паррандачилик тўғрисидаги кинокартиналар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ана шу соҳаларини илмий жиҳатдан асосланган ҳолда олиб боришни ташкил этишга ёрдам беради, кўпроқ сут, гўшт тухум олиш имкониятини беради.

Фильмларни намойиш қилишни ташкил этиш масалалари бўйича кинофикациянинг маҳаллий органларига мурожаат қилинг.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ.

## ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.55 — **Кўрсатувлар программаси**, 10.00 — **Янгиликлар.**

**Ўзбек тилида:** 10.10 — **Телевизион миниатюралар театри**, 10.50 — **Рангли телевидение. «Ғалати қуш»** (мультфильм, рус тилида).

11.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.10 — **Кўрсатувлар программаси**, 17.15 — **«До-ре-ми-фа-соль».** Болалар учун музикали программа (ўзбек тилида). 18.50 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

18.00 — **Тўпли хоккей бўйича жаҳон чемпионати.** СССР—ШВЕЦИЯ. Иккинчи тайм. Чемпионатнинг тантанали ёпилиши («Динамо» стадионидан олиб кўрсатилади).

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.15 — **Чолғу куйларидан концерт**, 19.50 — **«Ахборот»** информацион программаси, 20.10 — **Оламда нима гап?** 20.30 — **«Диққат, стартга». «Телевизион спорт фестивали»** («Ёшлик» спорт залидан олиб кўрсатилади), 22.30 — **«Бир келиб кетинг қишлоғимизга»**, 23.40 — **«Кўза»** (телевизион фильм, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
**Уқув программаси**

10.00 — **Олий математикадан 39—40 лекциялар** (ўзбек тилида), 11.00 — **Инглиз тилидан 20-машғулот**, 11.30 — **Ота-оналар учун консультация.**

Рус тилида: 12.00 — Мушукча саргузаштлари» (қўғирчоқ фильм), 12.30 — **Ота-оналар учун консультация**, 13.00 — **Чизма геометриядан** 39—40 лекция (ўзбек тилида).

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.00 — **«Кино кўзгусида — ҳаёт». Кинокўрсатув** (ўзбек тилида).

19.15 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

15.40 дан — **Душанба кўрсатади.**

МОСКВА КЎРСАТАДИ

18.00 — **Тўпли хоккей бўйича жаҳон чемпионати.** СССР—ШВЕЦИЯ. Иккинчи тайм. Чемпионатнинг тантанали ёпилиши.

19.20 дан — **Душанба кўрсатади.**

25 февраль

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.25 — **Кўрсатувлар программаси**, 9.30 — **Янгиликлар.**

Ўзбек тилида: 9.40 — **«До-ре-ми-фа-соль».** Болалар учун музикали программа (Такрорий кўрсатув), 10.15 — Ўқувчилар учун. **«Доим тайёр».**

11.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.15 — **Кўрсатувлар программаси.**

Рус тилида: 17.25 — Рангли телевидение. **«Урмондаги уйча».** Болалар учун мультфильм, 17.55 — Ўқувчилар учун. **Янгра, барабан»**, 18.25 — **«Ахборот** информацион программаси.

Ўзбек тилида: 19.30 — **Телевизион миниатюралар театри** (Такрорий кўрсатув), 20.10 — **«Ахборот»** информацион программаси, 20.30 — **Рангли телевидение, «ЧАШМА».** Халқ ашула ва рақс ансамблларининг телевизион конкурси («Баҳор» концерт залидан олиб кўрсатилади), 22.30 — **«Алишер Навоий»** (бадиий фильм, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
**Уқув программаси**

9.30 — **1—3 синф ўқитувчилари учун консультация** (рус тилида), 10.00 — **Немис тилидан 21-машғулот**, 10.30 — **Физикадан 41—42 лекциялар** (ўзбек тилида), 11.30 **Француз тилидан 20-машғулот**, 12.00 — **Назарий механикадан 41—42 лекциялар** (ўзбек тилида).

Рус тилида: 13.00 — **Уқув процессини илмий ташкил этиш**, 13.30 — **Олий математикадан 20-лекция.**

МОСКВА КЎРСАТАДИ

17.15 — **Рангли телевидение. «КИНОСАЁҲАТЧИЛАР КЛУБИ»**, 18.15 — **Музикали учрашувлар.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.45 — **Цирк томошалари** (ўзбек тилида).

19.30 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — **Фрунзе кўрсатади.**

## ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/II да **Танавор**, 25/II да **Севги тумори** (кундузи), **Дон Карлос** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/II да **Инқилоб тонги**, 25/II да **тарих тилга кирди** (кундузи), **Алишер Навоий** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/II да **Ужарлар**, 25/II да **Жумагул** (кундуз соат 12 ва кеч 7 яримда), 26/II да **Фарғона тонг отгунча.**

## КИНО

**Семурғ** — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да) «ЎЗБЕКИСТОН» 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 7, 8.45 ва 10.30 минутларда), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11, кундуз 12.30, 2, 3.30, 5, кеч 6.30 минутлар ва 8 да), — «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5, кеч 7 ва 8.40 минутда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

**Кавказ асираси** — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1 ва 5 да).

**19 қиз ва бир денгизчи** — ҲАМЗА номли, (тоқ соатларда), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз 1, 5 ярим ва кеч 7 да).

**Семурғ; сеними, шошмайтури!** (5 серия) ва **Жосуслик эҳтирослари** — «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 2, 5 ва кеч 8 да).

**Четдан келган киши; Сеними, шошмайтур!** (5 серия) **ва Жосуслик эҳтирослари** — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ярим, 3, 5 ярим ва кеч 8 да).

**Ун уч баҳодир; Сеними, шошмайтур!** (5 серия) **ва Жосуслик эҳтирослари** — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2.30, 5 ва кеч 8 да).

**Одам-оркестр; Тахта** — «ДРУЖБА» (эрталаб соат 10.20, кундуз 1, 4 ва кеч 7 да).

**Солярис** (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда).

**Даурия** — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз соат 5.30 ва кеч 8.30 минутларда).

**19 қиз ва бир денгизчи; Сеними, шошмайтур!** (5 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3 кеч 6 ва 9 да).

**Инсонни севинг** — «ВОСТОК» (кундуз соат 3 ва кеч 8 яримда).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, „Правда Востока" кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 02223. ИНДЕКС 64697. № В—1680.